

Naša anketa

Ako hodnotíte to, že nejaký Slovák sa obáva priznať, že slobodu mu priniesli iní Slovania? V 2. svetovej vojne, napríklad, Sovietsi. Je to jeho malosť, zbabelosť alebo jeho režimizmus, večne sa poklonujúci pred tými, ktorí sú práve pri moci?

Ján Kochan, predseda ZO SZPB generála Viesta, Revúca: – Je to jeho zbabelosť. Za oslobodenie sovietskou armádou musíme byť všetci vďační. Stačí sa iba zamyslieť, čo by bolo nasledovalo po tom, ak by tu bol ostal pri moci Hitler. Je na škodu veci, že práve naše deti, vnúčatá si toto neuvedomujú. Práve ich by sa to bolo totiž najviac dotklo. Neboli by mali také možnosti štúdia či pracovného zaradenia. Musia si uvedomiť, že bez oslobodenia Červenou armádou by boli Slovania zanikli.

Dejiny sa nedajú prepísať. Je na hanbu rečníka, ktorý sa hanbí pri svojom vystúpení povedať priamo, že nás oslobodila Červená armáda a povie iba, že sme boli oslobodení vojskami z východu alebo ani to nie.

Jozef Petráš, predseda ObIV SZPB, Trnava: – Niektorí politici nás za judášsky groš dostali do pozície v akej sa nachádzame. Lenže dejiny sa vygumovať a zmeniť nedajú, i keď sa o to média, úplatní historici aj niektorí politici usilujú. Ja stále tvrdím, že sloboda prišla z východu a priniesla ju Červená armáda s prispáním rumunskej armády. U nás je moderné poklonkovať sa vládnucim. Bolo to, je to a asi to aj bude?! Je to pohodlné.

Priska Tóthová, učiteľka, Galanta: – Ja som sa nikdy nebála, lebo „vždy hovorím pravdu“. Myslím si, že kariéristi a klamári tvrdia to, čo máte v úvode. **Jozef Cerovský, predseda ObIV SZPB Lučenec:** – Je to už tak, ľudia sa menia! Pred novembrom 1989 by si to nikto ani nepomyslel, že budeme rôzne sviatky a zvyky preberať po Američanoch. Ja si myslím, že máme dosť slovanských zvykov a tradícií.

Podobná je aj otázka, kto nám priniesol slobodu. Naša generácia si určite pamätá, že slobodu nám priniesla predovšetkým Červená armáda, ktorá niesla hlavnú ťarchu na porážke fašizmu. Mladá generácia vidí vzory niekde inde, viac sa orientuje na Západ. Je to určite neznalosť histórie, ale aj zbabelosť vidieť a prijať historickú pravdu. Obyčajní ľudia sa, žiaľ, v konkrétnej situácii prikláňali vždy k tým, ktorí vládli. Je tomu tak aj teraz!

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Amazon vystrašil židovku „pozdravom od strýka Adolfa“

Pracovník internetového obchodu Amazon.com priložil záznam s antisemitským oznamom k nákupu ženy židovského pôvodu, uvádza Metro.co.uk.

Londýnčanka našla v zásielke s hračkami, ktoré si objednala pre deti, lístok s textom „Pozdrav od strýka Adolfa“. Tento nález ženu tak znepokojil, že po dva dni neprišla do práce.

Polícia zhabala zápis, obal zásielky i jej obsah a odovzdala to na expertízu. Vyšetrovateľ tento čin posudzuje ako trestný čin založený na nenávisti.

Spoločnosť Amazon na obžalobu nereagovala do tých čias, kým sa prípad vďaka sociálnym sieťam nestal verejným. Až potom internetový obchod začal vlastné vyšetrovanie a vinníka incidentu prepustil.

A. Mikundová, zdroj – rla.ru

Fico: U nás sa fašizmus neplazí, on tu je

Tvrde slová adresoval počas spomienkového zhromaždenia pri príležitosti 72. výročia vypálenia obcí Kľak a Ostrý Grúň premiér Robert Fico nielen obyvateľom týchto obcí v Žarnovickom okrese, ale aj občanom celého BBSK.

„Neberte to ako výčitku, ale nerozumiem tomu, ako na území obcí, kde vraždenie a vyčistiť fašizmu bolo také očividné, mohol získať podporu v parlamentných voľbách človek a strana, ktorí sa k fašizmu otvorene hlásia.“

V jednej z 17 percent a v druhej takmer šesť percent,“ cituje R. Fica portál Teraz.sk. Narážal na výsledky vlašských volieb, ktoré v Kľaku a Ostrom Grúni získala strana Mariana Kotlebu, Ludová strana Naše Slovensko.

Podľa premiéra o týchto veciach treba hovoriť otvorene. „Niektorí hovoria, že na Slovensku sa nám plazí fašizmus. On sa neplazí, on tu je. Máme ho zastúpený v Národnej rade SR... šíri ideológiu, v mene ktorej sa tu 21. januára 1945 vraždilo,“ zdôraznil.

Podľa pravda.sk, 22. 1. 2017, snímka Mária Horňanová, členka ZO SZPB Radvaň

Podceňujeme význam stability a hodnôt...

Tí, čo prežili SNP a už nie sú medzi nami, musia sa obracať v hrobe, ak zrazu vidia, že legitimitu dostávajú názory, ktoré hovoria o SNP ako o nejakom horskom dobrodružstve, alebo ak legitimitu dostávajú názory, že prezident Tiso bol v podstate hrdina, pričom všetci vieme, že bol vojnovým zločincem. Uviedol to 21. januára 2017 vo svojom príhovore na 42. ročníku Pochodu vďaka SNP v partizánskej obci Cigel' v okrese Prievidza predseda vlády SR Robert Fico.

„Trošku podceňujeme význam stability a určitých hodnôt, o ktoré sa opiera každá krajina. A bude veľkou chybou, ak to, čo nás vždy spájalo, sa bude dnes spochybňovať... Čo by iné krajiny dali, keby mali takú udalosť vo

svojom historickom kalendári, ako bolo Slovenské národné povstanie,“ ozrejmil R. Fico.

Aktuálny ročník jedného z najmasovejších a najstarších turistických podujatí pokoril podľa odhadu organizátorov účastnícky rekord. Zúčastnilo sa ho podľa nich vyše 2000 turistov, ktorí mali na výber z dvoch lyžiarskych a štyroch peších trás. Vlani pochod absolvovalo 1861 ľudí, išlo o druhý najväčší počet registrovaných účastníkov v jeho histórii.

Organizáciu podujatia zabezpečujú Cigelčania a Handlovčania v spolupráci so SZPB, Trenčianskym samosprávnym krajom a RR Klubu slovenských turistov.

Slovenskyrozhlad.sk, 1/2017 (krátené)

Z Nemecka a aj Francúzska trčia praktiky nadľudí?

Nový nemecký minister zahraničia Sigmar Gabriel vyhlásil, že protiruské sankcie nemôžu byť zrušené do tých čias, kým nebude dosiahnutý výsledok pri realizácii minských dohôd.

Aby som opodstatnil otázku v titulku, treba povedať, že Nemecko, Francúzsko a Rusko nie sú vykonávateľmi „Minskej dohody o primerí na východe Ukrajiny“ z 12. 2. 2015. Tým je len jeden štát – Ukrajina a DĽR a LĽR. Preto je nanajvyš čudné, že Nemecko a Francúzsko si ako nadľudia dovoľujú stavať Rusko

do pozície nejakého im podriadeného vykonávateľa, ktorého sa k tomu snažia vydierať zrušením nejakých sankcií, o čo ich Rusko nikdy – zdôrazňujem NIKDY – neprosilo. Navyše pod Minským protokolom ani nie sú podpísaní. Za celú OBSE ho podpísala jej veľvyslankyňa Heidi Tagliaviniová.

Dôkazom týchto slov je aj text Minskej dohody (<https://www.aktuality.sk/clanok/270523/minska-dohoda-o-primeri-na-vychode-ukrajiny-toto-je-jej-plne-znenie/>), v ktorom sa OBSE spomína trikrát

pri povinnostiach a Rusko len raz, v poznámke, že „Tieto opatrenia, v súlade so zákonom o osobitnom systéme miestnej samosprávy na určitých územiach Doneckej a Luganskej oblasti, zahŕňajú: – pomoc zo strany ústredných orgánov moci pri cezhraničnej spolupráci určitých území Doneckej a Luganskej oblasti s oblasťami Ruskej federácie“.

Kedy už konečne začnú byť nemeckí a francúzski politici konkrétni, čo má Rusko a podľa akej zmluvy plniť! Alebo nadľudia nič vysvetľovať nemusia?

Vladimír Mikunda

Foreign Policy: Kým svet sledoval Trumpa, Rusko získalo základne v Sýrii

Zatiaľ čo celý svet „pozorne sledoval“ inauguráciu Donalda Trumpa, Rusko a Sýria podpísali dlhodobú zmluvu o využití vojenských základní v Latakii a Tartuse, píše americký titul Foreign Policy.

Podľa podmienok „dohody, ktorá korunovala úsilie Vladimíra Putina na obnovení bývalého vplyvu Ruska vo východnej časti Stredozemného mora“, Moskva získala právo rozmiestňovať na území Sýrie vojenské lode a lietadlá počas nasledujúceho pol storočia, píše americký list.

Dohoda okrem toho predpokladá rozšírenie územia základne materiálovo-technického zabezpečenia Vojenského námorníctva RF v Tartuse. Ak máme veriť informáciám,

tak v „ruských médiách kontrolovaných štátom“, vďaka tomu základňa v Tartuse bude môcť prijímať ponorky a omnoho väčšie lode – také, ako napríklad, lietadlový krížnik „Admirál... Kuznecov“, píše americký list. Predtým Kremeľ využíval prístav v Tartuse na to, aby „zaplavil“ Sýriu vojskami a výzbrojou na podporu režimu Bašara Asada, tvrdí Foreign Policy.

„Nová dohoda, ktorá prináša možnosti pre ruské lode a lietadlá pôsobiť ďaleko od domova počas

niekoľkých mesiacov, umožňuje Rusku i naďalej demonštrovať svoju vojenskú moc v sýrskej vojne“, konštatuje list.

Ako vyhlásil predstaviteľ Ministerstva obrany USA, Moskva používa Sýriu ako „testovací polygón“ na svoje najnovšie zbraňové systémy, čím „vychvaľuje plody svojej vojenskej modernizácie“, zdôrazňuje Foreign Policy.

Podľa eadaily.com, 23. 1. 2017

Generálmajor vo výslužbe Emil Vestenický o kauze Danko... Minca má aj druhú stranu

Čo si myslíte o vyslaní slovenských vojakov do Lotyšska? Čo týmto krokom chce ministerstvo obrany adresovať slovenskej verejnosti a ostatným členom NATO? Čo si myslíte o tvrdeniach odborníkov, že počet vyslaných vojakov 152 je nízky?

Vysielanie našich vojakov do zahraničia v rámci NATO je podpora amerických záujmov v danej oblasti a zároveň kamufláž tohto faktu prítomnosťou iných štátov. Pojem nízky, či vysoký je relatívny, lebo je podmienený východiskovou hodnotou. Ak vezmeme ako východiskovú hodnotu počet našich vojakov v zahraničných misiách a náklady s tým spojené, potom to nie je málo, ale viac než dost. Keď si našu ochotu

zúčastniť sa tejto misie spojíme aj s hrozbou, ktorú na teritórium nášho štátu privolávame v podobe protipatení Ruska, potom sa dostávame do nepríjemnej situácie. Hrozia nám totiž škody nielen hospodárskeho charakteru a USA nám ich kompenzovať nebudú. Vo vzťahu k iniciátorovi tohto natovského postupu, teda k americkej administratíve, riadenej najprv Obomom a teraz zase Trumpom, utrpíme tiež, keďže na základe Trumpovho inauguračného prejavu vzniká oprávnený predpoklad, že smerovanie ich politiky sa zmení a my sa budeme opäť kývať ako líškin chvost. Pekne z jednej strany na druhú. Ako nám prstík strýčka Sama cvrnkne.

Hlavnespravy.sk, 25. 1. 2017 (výňatok)

„Rozpad Ukrajiny je nevyhnutný“

Brit, ktorý cvičil Ukrajincov modernému boju sa na BBC nechal počuť, ako mu tí „jeho“ Ukrajinci oponovali.

„Ja sa ich pokúšam niečo naučiť a oni mi na to: čo nás

chceš naučiť, veď my sme (motelovove) kokteily na Majdane hádzali.

Títo ľudia vlastne vôbec nechápajú, že vojna je vysoko-technologický veliteľský druh

„športu“, veľmi zložitý, na ktorý sa ľudia pripravujú roky. Roky!!! Dokonca celými generáciami.“ Vzbúrencom na kyjevskom Majdane to však ani zďaleka nedochádza, dodáva Tatiana Montian.

Tatiana Montian, výňatok z youtube z 23. 1. 2017

Neuveriteľné od britskej premiérky Theresy Mayovej

Prekvapení politici a novinári iba zízali a neverili vlastným ušiam, keď britská premiérka Theresa Mayová prezentovala najnovší bod v zahraničnej politike Anglosasov: „Veľká Británia a Spojené štáty už nikdy viac nebudú zasahovať do záležitostí druhých krajín v pokusoch prerobiť svet podľa svojich predstáv.“

Povedala to v prejave pred členmi Republikánskej strany USA v Philadelphii a podčiarkla, že tieto dve krajiny už nebudú opakovať chyby minulosti. Čím naznačila mnohopočetné vojny a konflikty, ako napríklad vojnu v Líbyi, Iraku a Afganistane.

Podľa hlavnespravy.sk, 30. 1. 2017

Nikto vám „nekradne“ prácu, minuli ste veľa na vojny, hovorí zakladateľ Alibaby Amerike

Čínsky miliardár a zakladateľ Alibaby Jack Ma verí, že za ekonomickým poklesom v Amerike stojí nevhodné prerozdelenie fondov a hyperinflačné utrácanie peňazí na ozbrojené sily Spojených štátov a nie globalizácia alebo iné krajiny, ktoré by im „kradli“ pracovné miesta.

„Počas ostatných 30 rokov, bola Amerika zapojená do trinástich vojen a minula 40,2 bilióna dolárov,“ povedal Ma počas Svetového ekonomického fóra v Davose, „Čo keby radšej minuli časť z týchto

peňazí na vybudovanie infraštruktúry, pomáhajúci pracovníkom v bielych košeliach či robotníkom v modrých uniformách?“

Podľa Štokholmského inštitútu na výskum mieru Spojené štáty

minuli 596 miliárd dolárov alebo 3,3 % svojho HDP na vojenské výdavky v roku 2015, čo je viac, ako v akejkoľvek inej krajine vo svete. Podľa Ma toto je sčasti príčina straty pracovných miest v Amerike.

„Nie je to tak, že iné krajiny vám, chlapi, kradnú pracovné miesta, je to vaša stratégia! Neprerodíte peniaze vhodným spôsobom,“ zhrnul.

Hlavnespravy.sk, 25. 1. 2017

Fico: EÚ zruší protiruské sankcie hneď po USA

V prípade, že sa Spojené štáty rozhodnú zrušiť protiruské sankcie, čoskoro za nimi to urobí aj EÚ, vyhlásil premiér SR Robert Fico, dodajúc, že krajiny, ktoré zaviedli sankcie proti Rusku a teraz ich predlžujú, „si dávajú góly do vlastnej bránky“.

Fico nazval sankcie „absolútne nezmyselnými“

a vyhlásil, že škodia záujmom európskych krajín, uvádza TASS.

Robert Fico tiež zdôraznil, že sa musí zastaviť „násilný export ideálov EÚ a USA do tretích krajín“. Likvidáciu politických režimov pomocou sily nazval nezmyselnou.

Podľa vz.ru, 29. 1. 2017

Čo píšú iní

Na Ukrajine vydajú Goebbelsove denníky

Charkovské vydavateľstvo Folio vydá v ukrajinčine denníky jedného z ideológov nacistického Nemecka Josepha Goebbelsa, oznámili Kharkiv Today.

Počet Goebbelsových popísaných stránok činil začiatkom roka 1945 okolo 15 tisíc. „Dnes patria medzi tie dokumenty, bez poznania a pochopenia ktorých sa nedá utvoriť si kompletnú predstavu o nemeckom národnom socializme. Denníky z rokov 1944–1945 patria medzi najcennejšie záznamy Goebbelsa,“ hovorí sa v anotácii knihy.

Ria.ru, 25. 1. 2017 (výňatok)

Pápež Trumpa nepriamo nazval novodobým Hitlerom

V rozhovore pre španielske noviny El Pais varoval pred Trumpovým populistickým plánom vybudovať stenu medzi USA a Mexikom, čo je vraj niečo, čo by urobil aj Adolf Hitler. „Samozrejme, že krízy vyvolávajú strachy i obavy.“ Dodal, že pre neho je „príkladom populizmu v európskom zmysle slova Nemecko v roku 1933“. „Nemecko... hľadálo vodcu, niekoho, kto by mu prinavrátil jeho identitu a bol tam malý muž menom Adolf Hitler, ktorý povedal: Ja to urobím“.

„Hitler neprevzal moc,“ povedal Pápež. „Bol zvolený svojimi ľuďmi a potom zničil svojich vlastných ľudí.“

Nemci sa v tej dobe tiež chceli brániť,“ múrmi a ostatnými drôtni, aby im ostatní nemohli vziať ich identitu,“ poznamenal.

Ac24.cz, 24. 1. 2017 (výňatok)

Vysvätená doska zakladateľovi OUN

V centre Kyjeva umiestnili pamätnú tabuľu zakladateľovi Organizácie ukrajinských nacionalistov (OUN) Jevgeniovi Konoval'covi, dokonca ju aj vysvätili.

Na slávnostnom mítingu pri tejto príležitosti s patriotickým prejavom vystúpil ukrajinský minister kultúry Jevgenij Niščuk. Niektoré ukrajinské médiá, ktoré citovali jeho prejav, pripomenuli, že prednedávnom tento minister kultúry označil obyvateľov Donbasu za „genetický odpad“, a preto sa nečudovali, že ospevoval nacistu Konovalca.

„Jevgenij Konoval'ec je jedným zo zakladateľov ukrajinskej armády. Táto idea sa formovala 100 rokov,“ vyhlásil Niščuk. Potom odhalil memoriálnu tabuľu, na ktorej je „slávny ukrajinský hrdina“ vyobrazený vo vojenskej uniforme a po obidvoch jeho stranách je zobrazený celý arzenál zbraní.

Jevgenij Niščuk zvlášť podčiarkol, že pamätnú tabuľu umiestnili na dome, kde sa pred takmer 100 rokmi nachádzala kasáreň ukrajinských vojakov. Potom túto tabuľu slávnostne vysvätili zástupcovia Ukrajinskej pravoslávnej cirkvi Kyjevského patriarchátu a Ukrajinskej gréckokatolíckej cirkvi.

Jevgenij Konoval'ec bol centrálnou postavou ukrajinských emigrantských štruktúr, ešte pred Banderom. V novembri r. 1927 po zjazde v Berlíne sa stal predsedom Provodu ukrajinských nacionalistov – PUN. PUN bola takpovediac „krstným otcom“ OUN, ktorá vznikla o 15 mesiacov neskôr na kongrese vo Viedni. Jevgenij Konoval'ec sa stal aj prvým predsedom OUN.

Hlavnespravy.sk, 25. 1. 2017 (výňatok)

Komika do väzenia za antisemitské výroky

Francúzsky komik Dieudonné M'Bala M'Bala bude pykať za antisemitské výroky. Odvolací súd v belgickom Liege potvrdil, že pôjde za ne do väzenia na dva roky a musí zaplatiť pokutu 9 000 eur.

Aktuálny rozsudok súvisí s dvoma vystúpeniami v mestečku Herstal spred piatich rokov.

Dieudonné v nich spochybnil existenciu plynových komôr, Adolfa Hitlera nazval „milým chlapcom“ a vyhlásil, že „Ježiš mal byť súdený po boku Hitlera v Norimbergu“.

Okrem trestu musí dať Dieudonné zverejniť 20-stranový rozsudok v dvoch belgických denníkoch – Le Soir a La Libre Belgique. Francúzsky komik sa proti rozhodnutiu súdu odvolal.

Hlavnespravy.sk, 20. 1. 2017 (výňatok)

Divíziu, kde slúžili Jegorov a Kantarija tento rok obnovia

Do konca tohto roka sa v Rostovskej oblasti ukončí formovanie novej 150. motostreleckej divízie, hlásil ministrovi obrany RF Sergejovi Šojgu veliteľ zväzku genmjr. Pjotr Bolgarev. V jej zostave budú motostrelecké, tankové, delostrelecké, protiletadlové a raketové pluky a tiež jednotky prieskumu a logistiky.

(Pokračovanie na str. 4)

Kto bol JUDr. Ján Bulík?

Presne v deň jeho úmrtia 30. januára sme začali obnovovať spomienku na tohto antifašistu a vedúcu osobnosť juhoslovenských Slovákov v 30-tych rokoch 20. storočia.

Nedávno, na Nový rok 1. 1. 2017 sme si pripomenuli jeho 120-te narodeniny, pretože sa narodil 1. 1. 1897 a dnes 75. výročie od jeho úmrtia, lebo bol zavraždený 30. 1. 1942.

Ján Bulík, právnik z Kovačice, bol aj zakladateľ a prvý predseda Matice slovenskej v Južoslávii so sídlom v Báčskom Petrovci. Po roku 1938 sa zapojil do protifašistického odboja, spolupracoval s československým odbojom v republike i v západnej Európe.

Pražské gestapo ho prišlo zatknúť dokonca priamo do jeho rodného domu v Kovačici. Zo začiatku ho väznili na Pankráci pol roka, do konca roku 1941. Vyšetrovali ho okrem Prahy aj vo Viedni. Odtiaľ ho deportovali do koncentračného tábora v Mattheusene, ktorý bol preňho osudný. Jeho život sa tam skončil tragicky v januári 1942.

Syn MUDr. Ján Bulík, ktorý zomrel v roku 2012, spomínal, že „na otcovu pamiatku bolo odhalených

viac pamätných tabúl. Jedna je umiestnená v koncentračnom tábore v Mattheusene. Podobná tabuľa je aj na rodnom dome v Kovačici. Pamätnú tabuľu s otcovým menom je možné vidieť aj na budove gymnázia v Báčskom Petrovci. Jeho meno zostáva v povedomí ľudí aj vďaka uliciam, ktoré podľa neho pomenovali v Kovačici a Bratislave. In memoriam mu udelili rad SNP prvej triedy a Československý vojnový kríž. V roku 1992 Masarykov rad, ktorý mu udelil prezident Václav Havel ešte počas federácie“.

Medzi významnejšie pamiatky patrí hrob JUDr. Jána Bulíka, na ktorom odhalili pamätnú tabuľu na Martinskom cintoríne v Bratislave v roku 1991.

Čo nám, petržalským antifašistom, ponúka táto osobnosť?

Jednak nám poskytuje príležitosť pokúsiť sa historicky bádať o jeho osude v pražských archívoch. Ďalej sa nám otvára priestor na naozaj zmysluplnú medzinárodnú spoluprácu s vojvodinskými a srbskými antifašistami. Taktiež sa nám otvára morálna povinnosť venovať sa hrobu Jána Bulíka na Martinskom cintoríne v Bratislave a pridať nový zmysel návštevám koncentračného tábora Mauthausen.

– vmi –

Pri pamätnej doske na Bulíkovej ulici v Petržalke.

Osobnosti Podjavoriny

Nedávno sa v Novom Meste nad Váhom uskutočnil už 20. ročník Javorina, Javorina..., kde sa udeľovali aj ocenenia Významná osobnosť Podjavoriny... Medzi 9 ocenenými boli i Ján Hargaš a Helena Poriezová.

Ján Hargaš sa stal Významnou osobnosťou Podjavoriny za dlhoročnú tvorivú pedagogickú a riadiacu prácu v strednom odbornom školstve a za aktívnu činnosť v Oblastnej organizácii SZPB v Novom Meste nad Váhom. Je tiež tajomníkom ZO SZPB Moravské Lieskové a podieľal sa na organizovaní seminárov na témy: 2. svetová vojna, SNP a holokaust.

Helena Poriezová sa Významnou osobnosťou Podjavoriny stala za dlhoročnú aktívnu prácu v Oblastnej organizácii SZPB v Novom Meste nad Váhom a za šírenie odkazu boja proti fašizmu a za myšlienky humanizmu.

Vojna do jej života zasiahla naozaj kruto, v apríli 1942 ju nákladným vlakom odviezli zo Žiliny do Auschwitz-Birkenau. **Viliam Solovič**

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

Michal Kopko, predseda ObIV SZPB, Poprad: – Takýto Slovak nepozná dejiny a asi sa v dnešnej dobe hanbí za pravdivé hodnotenie národnooslobodzovacieho boja. Alebo mu to „nedovoľuje funkcia“, priamo sa vyjadriť na verejnosti. V duchu však má asi iný názor. Prečo sa toho báť? Aj keď sme vstúpili do NATO, tak meniť históriu a fakty je neprípustné.

Ján Kašica, tajomník ObIV SZPB, Zvolen: – Pozrime na túto otázku z viacerých uhlov. Prvý, to naše elity od 1989 prestali vo svojich vyštúpeniach hovoriť o Červenej armáde, ktorá niesla rozhodujúci podiel na porážke fašizmu a do popredia dávali západný odboj, ktorý sa vlastne do oslobodzovania Európy zapojil v hodine dvanástej. Druhý, v tomto duchu sa začala prekrúcať história a v poslednom období to išlo tak ďaleko, že z víťazov 2. sv. vojny, hlavne zo ZSSR, bol urobený agresor a vinník tejto vojny.

Vyučovanie dejín na našich školách je nedostačujúce, zmätok v objektívnych dejinách robia šírením nepravdy médiá, tak čomu sa čudovať? Ešte, že my sme nezabudli na svoju úlohu.

Štefan Tichý, tajomník ObIV SZPB, Martin: – Takého Slováka treba zbaviť vojenskej hodnosti – zdegradovať na vojaka a poslať do dôchodku. Taký Slovak je ri—lez, ktorý znehodnocuje poslanie a prácu SZPB. Občania však napriek takým poznajú, ako to v skutočnosti bolo. Česť a sláva víťaznej Červenej armáde – našej osloboditeľke!

Marián Lukáč, tajomník ObIV SZPB Michalovce: – Prečo sa obáva nejaký Slovak, že slobodu nám priniesli iní Slovania – Rusi respektíve Červená armáda? Lebo je asi z tej Ameriky a EÚ celý pobabraný, ako malé a nedospelé dieťa.

Patrí tu slovo hanba, ak si nevážeme tých, ktorí nám za nesmiernych obetí doniesli slobodu a nezávislosť. Zamyslíme sa, či sa vlastne Rusi museli na svojej ceste do Berlína odkláňať na Duklianský priesmyk? Či im nejaké SNP nemohlo byť ukradnuté, rovnako ako oslobodzovanie iných miest strednej Európy?

Je mi smutno, keď na výročiach oslobodenia alebo KDO okrem predsedu vlády SR počujem od funkcionárov MO SR a iných, že „sloboda prišla z východu“. Toto je jasné snád' každému, lebo Dukla je najvyššieho výbežok nášho územia, Kalinov to isté a vysoký funkcionár generálneho štábu OS SR sa na výročí oslobodenia tvári, že nevie kto oslobodil Kalinov, prvú oslobodenú obec na Slovensku, respektíve v ČSR. A pritom na tamojšej tabuli je desať centimetrovými písmenami vytesané, že to bola Červená armáda.

Preto si vážim nášho predsedu SZPB, že hovorí jasnou a zrozumiteľnou rečou a veci pomenúva pravými menami a vyzdvihuje zásluhy tých, ktorí sú dejinne späť s udalosťami. Je to Slovak, ktorý vie svoj názor aj prejavovať.

Benjamin Blaha, predseda ObIV SZPB, Humenné: – Ja osobne som sa ešte nestretol s človekom, ktorý by nevedel, kto oslobodil obec alebo mesto, v ktorom žije a už vonkoncom, aby sa to obával povedať.

Otázka z internetu

Aký je rozdiel medzi mŕtvym Židom a mŕtvym Rusom?

Dve výročia v jeden deň. Oslobodenie koncentračného tábora Auschwitz-Birkenau v Osvienčime (27. 1. 1945) sovietskou armádou a ukončenie blokády Leningradu (8. 9. 1941 – 27. 1. 1944).

V Osvienčime 1,1 milióna mŕtvych. Nielen Židov, ale aj Poliakov, Čechov, Rusov, Rómov a iných. V Leningrade od 900 tisíc až do 1 milióna mŕtvych, iba Rusov.

Osláv v Osvienčime sa zúčastňujú všetci európski lídri, iba lídra štátu, ktorý oslobodil Európu od pligy fašizmu nepozvali. Ale na obeť v Leningrade si ani jeden z nich nespomenul, ani si ich neprišiel uctiť. Samozrejme, ani v slovenských médiách takmer žiadna zmienka.

Priatelia, aspoň my si uctíme pamiatku obetí Leningradu.

26. JANUÁR

Graffiti s nacistickými symbolmi nasťrikali neidentifikovaní vandali v areáli pamätného cintorína na okraji Kyjeva, kde pochovali desaťtisíce obetí sovietskych politických represálií, vrátane Poliakov. Terčom vandalov sa v noci na strediu stala Národná historická a pamiatková rezervácia Bykovňanské hroby. Je to miesto odpočinku obetí sovietskej tajnej služby; ktorých popravili v 20. až 40. rokoch minulého storočia.

27. JANUÁR

Vzdelávať proti extrémizmu, budovať lepšiu budúcnosť: úloha historických lokalít a múzeí vo vzdelávacom procese o holokauste – to je téma, ktorú v roku 2017 vybrala OSN pri príležitosti Medzinárodného dňa pamiatky obetí holokaustu. Pripadá na 27. januára a svet si v ten deň tohto roku pripomenul 72. výročie oslobodenia koncentračného tábora Auschwitz-Birkenau Červenou armádou. V Nemecku si 27. januára pripomínajú Deň pamiatky obetí národného socializmu.

Nemecké vojská, ktoré okupovali Poľsko, založili Auschwitz

v roku 1940 ako pracovný tábor pre poľských väzňov. Postupne ho rozširovali na rozľahlý pracovný a vyhladzovací koncentračný tábor pre Židov, ktorých doň privádzali z celej Európy, ale aj zajatých sovietskych vojakov, homosexuálov, politických odporcov a zdravotne postihnutých.

stalo sa VO SVETE
26. 1.–31. 1. 2017

V tábore použili 3. septembra 1941 po prvý raz cyklón B a v plynovej komore ním zabili stovky tisíc sovietskych zajatcov a 250 ďalších väzňov. Koncom marca 1942 prišli do Auschwitzu prvé transporty Židov zo Slovenska a Holandska. Počet ľudí zabitých v Auschwitz-Birkenau nie je možné presne určiť: podľa odhadov historikov ide o 1,2–1,6 milióna osôb.

31. JANUÁR

Britská vláda schválila zákon, posmrtné udeľujúci milosť tisícok mužov, ktorých v minulosti odsúdili na základe legislatívy

umožňujúcej trestanie homosexuality. Tisíckam ďalších odsúdených, ktorí sú stále nažive, nový zákon zároveň umožňuje vymazať takýto záznam z registra trestov. Výzvy na pristúpenie k takémuto kroku sa v Británii stupňovali po tom, ako kráľovná Alžbeta II. udelila v roku 2013 posmrtné milosť vedcovi Alanovi Turingovi. Ten pomohol skrátiť 2. svetovú vojnu vďaka vynálezu umožňujúcemu čítať zašifrované správy nacistov; neskôr ho však súdili za to, že mal sexuálny pomer s iným mužom.

Dnes už bývalá majiteľka rodného domu Adolfa Hitlera v rakúskom meste Braunau am Inn podala proti jeho vyvlastneniu sťažnosť na ústavnom súde. Príslušné rozhodnutie, ktoré v polovici decembra odhlasoval parlament vo forme zákona, totiž považuje za protiústavné. Rakúska vládna koalícia sa vlni dohodla na vyvlastnení rodného domu niekdajšieho nacistického vodcu, čím chce vyľúčiť možnosť, že sa z neho stane miesto vyhľadávané pravicovými radikálmi. Hitler tu strávil prvý rok života. **(ao)**

Rusko necháva Ukrajinu spáchať samovraždu

Momentálne sa na Ukrajine dostávajú do konfliktu predstavitelia banditско-oligarchických nedostatočne patriotických kruhov a predstavitelia banditско-neonacistických superpatriotických kruhov.

Oligarchovia majú viac peňazí a kupujú si žoldnierov, neonacisti majú viac zbraní a väčšiu chuť po krvi. Ukrajina je plná rôznych aktivistov, zločincov, sadistov, vrahov so skúsenosťami zo zóny ATO (Antiteroristickej operácie – ukrajinský pojem), ktorí sa neváhajú presadzovať za každú cenu. Ak padne Porošenko, nahradí ho iný bandita – je jedno či to bude Parubij, Turčinov, Pašinskij, alebo Bileckij. Ukrajina je v štádiu, že už nehľadá kompromis, potrebuje krv. Čím viac patriotov a nacionalistov ukroelity sa pustí do zápasu o moc, tým bude lepšie, tým viac krvi ukrajinských idiotov potečie.

Logika je jednoduchá. Ak sa chcete zbaviť nebezpečného idiota, netreba mu dohovárať a presvedčovať ho, treba mu pomôcť a presvedčiť ho, že koná správne. Ak chce pchať kľince do elektrickej zástrčky, treba ho pochváliť, ak chce skočiť zo strechy, treba ho obdivovať, ak sa chce napiť kyseliny, treba mu zaželať „na zdravie“ a štrngnúť si s ním. Je nezmyselné presvedčovať ho, aby nerobil hlúposti, je kontraproduktívne brzdiť ho. Práve naopak, treba ho posúriť, aby svoje nápady realizoval čo najskôr a postrašiť ho, aby neváhal, lebo ho ešte niekto šikovnejší môže predbehnúť. Pre tých, čo sa oháňajú humanizmom, mám len jednu radu – aj humanizmus musí mať svoje hranice, pomoc idiotovi sa nevypláca a je hranicou, ktorá sa nemá prekročovať.

Dnešná politická elita Ukrajiny je

zložená z idiotov, ktorí nemajú žiaden plán na rozvoj štátu, ekonomiky, kultúry, vedy. Dnešná politická elita Ukrajiny, to sú intelektuálni chronickí impotenti, schopní len deštruktívnych výstupov. Súčasná ukrajinská politická elita – to

Historická dokumentačná fotografia. „Hrdinovia Ukrajiny“ z pomocných policajných práporov v čase okupácie Ukrajiny počas Veľkej vlasteneckej vojny vraždia židovské deti a matky v obci Miropol v Žitomirskej oblasti.

je skupina najhorších nepriateľov Ukrajiny. Pokiaľ táto elita ostane pri moci, budú vždy všetci nepriatelia Ukrajiny neporazitelní.

O tuposti súčasných ukrajinských politikov vedia Rusi, vedel o nej Obama, vedeli o nej politici na Západe a takisto o nej vie aj Donald Trump. Všimnite si, ako sú americkí a európski politici frustrovaní z oficiálnej politiky Kyjeva a dokonca čoraz častejšie tvrdia, že neexistuje vec, ktorú by ukrajinskí politici

nedokázali posr..., len ju musia chytiť poriadne do ruky.

Celý projekt Ukrajina nie je výsledkom národného pohybu, ale výsledkom zásahu vonkajších síl, ktoré si na Ukrajinu vyhládli určitú časť teritória a získali na svoju stranu časť elit, ktoré využívajú na boj proti Rusku. Ukrajinizácia a tlak na ruskojazyčné obyvateľstvo existuje na Ukrajine aj po roku 1991, Západ cez ukrajinské elity sledoval realizáciu vlastných geopolitických záujmov. Ukrajinu potrebujú ako koncepciu Anti Ruska a zrod Ukrajiny súvisí s nemeckým „Drang nach Osten“. Anglosasi len túto koncepciu, vytvorenú Nemcami v 19. storočí, prebrali a pokračujú v nej.

Takže na záver ešte raz. S Ukrajinou netreba bojovať. Ukrajina už dávno bojuje. Sama so sebou. Bojuje s radosťou a odhodlaním. Preto je zavalená mŕtvola, obracia sa v ruiny a chripí v agónii. S Ukrajinou netreba bojovať, treba jej len pomôcť v svätej vojne samej so sebou. Netreba nad ňou zvíťaziť, ona zvíťazí nad sebou sama a tento fakt je nevyhnutný. Ukrajine proste treba dať len možnosť, aby si sama a vlastnými zubami rozhrýzla svoje tepny a sama sa zničila.

Hlavnospravy.sk, 30. 1. 2017 podľa A. Vadžru (výňatok)

Úvery dokončia na Ukrajine Hitlerove ciele

Medzinárodný menový fond môže pomocou tlaku úverov zrealizovať na Ukrajine posvätné myšlienky nacistických ideológov.

Ideológovia nacistického Nemecka na čele s Hitlerom podplatili obyvateľstvo snom o rozšírení svojho životného priestoru a dosiahnutia nadvlády nad inými národmi. Je zvláštne, že požiadavky Medzinárodného menového fondu voči Ukrajine teraz svojim dopadom úžasne pripomínajú plody činnosti Hitlerových jednotiek SS v tejto krajine.

Nedávno vyšlo najavo, že MMF priťvrdil podmienky na poskytnutie úverov Kyjevu. Reč ide o skrátení termínov prijatia zmien v ukrajinských zákonoch. Fond požaduje zvýšiť Ukrajincom vek odchodu do dôchodku, znížiť počet zamestnancov platených zo štátneho rozpočtu, zmeniť daňové pravidlo a pustiť cudzincov na pôdny trh Ukrajiny.

Základnými plánmi fašistov voči Ukrajine a vôbec Slovanom bolo zníženie počtov ich obyvateľstva (už dnes má Ukrajina mínus 10 miliónov ľudí – pozn. red.) a, aby sa ostatní zmenili na neplatenú nevzdalanú pracovnú silu. Fašistov okrem toho priťahovala aj ukrajinská pôda, pričom otázka tu nie je len o území, ale aj o kvalite čiernozeme a o nerastných surovinách. Všetkým je jasné, že práve toto sa Hitler usiloval dosiahnuť pomocou svojej vojenskej mašinerie, na hrote ktorej boli vojská SS.

Činnosť tejto vojenskej štruktúry dosiahla na Ukrajinu taký rozmach, že tam

bola z ukrajinských renegátov dokonca zorganizovaná špeciálna divízia SS Galizien, ktorá dohliadala na realizáciu Hitlerových snov na ukrajinskom území.

Vo vzťahu k súčasnej „nezaležnej“ Ukrajine sa postupuje analogicky – obrodzovaný je neonacizmus, „preformátujú“ sa mozgy obyvateľstva. Rozdiel je len v tom, že guľky a nálože dnes nahradili doláre a eurá.

Treba zanalyzovať následky požiadaviek, ktoré nastoľuje MMF a hneď bude jasné, že ich splnenie naozaj zrealizuje všetky túžbičky fašistického režimu. Zníženie počtov štátnych zamestnancov a pracovníkov platených zo štátneho rozpočtu spôsobí značné zhoršenie plnenia sociálnych záväzkov štátu voči svojmu obyvateľstvu.

Toto všetko sa určite negatívne prejaví na kvalite a dĺžke života Ukrajincov, pretože medicína, vzdelanie a ďalšie sociálne inštitúty zaznamenajú značné straty. Spolu s vysokými a neustále rastúcimi cenami služieb a tovarov sa to prejaví na zvýšení úmrtnosti a razantnom poklese úrovne vzdelanosti obyvateľstva Ukrajiny. Ak si uvedomíme, že podľa štatistických údajov pôrodnosť v tomto štáte už značne poklesla, potom je nevyhnutná aj výrazná depopulácia a degradácia obyvateľstva Ukrajiny.

V takýchto pomeroch sa zvýšenie

veku na odchod do dôchodku rovná doživotnému odsúdeniu všetkých Ukrajincov na nútené práce bez práva na zaslúžený odpočinok a šťastnú starobu. K otázke zjednodušeného zdaňovania občanov sa dá povedať, že toto opatrenie sa stane svojskou zbraňou na „očistenie“ štátu od malých podnikateľov, ktorí už aj tak ťažko prežívajú v súčasných ukrajinských realitách.

No a teraz to najdôležitejšie – je to schválenie zmien v právach na vlastníctvo pôdy, ktoré umožnia cudzincom za bagatel' nakupovať bohatú ukrajinskú pôdu.

Po splnení požiadaviek MMF má Ukrajina všetky šance stať sa kolóniou zahraničných štátov, ktorú bude obývať nevzdelané obyvateľstvo, prinútené pracovať kvôli získaniu prostriedkov na nákup jedla, odevov, komunálnych platieb a tiež úhrady daní. A práve takúto lacnú pracovnú silu budú využívať zahraničné spoločnosti vo svojich firmách, ktoré sa založia na ukrajinskej pôde s cieľom vydolovať z nej čo možno najviac bohatstva.

Tento smutný obrázok čímsi pripomína roky nacistickej okupácie Ukrajiny, keď SS-áci využívali Ukrajincov na prácu, pričom im platili za ňu len prostriedkami na prostú existenciu a dobrým vzťahom. Vtedy sa však Ukrajincom podarilo zmeniť svoj žalostný osud. A dnes?

Podľa finobzor.ru, 28. 1. 2017

Čo píšu iní

(Dokončenie zo str. 2)

Velenie 150. Idricko-berlínskej motostreleckej divízie, vyznamenej Radom Kutuzova 2. stupňa, bolo sformované v decembri 1916. Bolo jej pridelené nielen číslo, ale aj čestný názov svojej predchodkyne, vojaci ktorej – seržant Michail Jegorov a mladší seržant Meliton Kantarija – boli prví, kto rozprestrel zástavu víťazstva v Berlíne nad Reichstagom 1. mája 1945. *Podľa ria.ru, 19. 1. 2017*

■ V Čiernom mori sa našlo lietadlo z čias vojny

Potápači ministerstva pre mimoriadne situácie RF pri príprave trojkráľového kúpania v Čiernom mori našli v hĺbke 15–20 metrov, 800 metrov od brehu, tri letecké bomby FAB 100 a vojenské lietadlo z čias 2. sv. vojny. Tlačová služba ministerstva spresnila, že išlo o dvojmotorový bombardér americkej výroby A-20 Douglas, ktoré sa do ZSSR dostalo na základe Lend Leasu. *Podľa ria.ru, 19. 1. 2017*

■ Radikálna reforma školstva... Plavčanove priority

Už teraz platia pre pedagógov odporúčania, aby so žiakmi navštevovali koncentračné tábory a iné historicky významné miesta.

„Bol vydaný metodický materiál pre pedagógov, bolo novelizované usmernenie, hlavne jeho príloha, ktorá vedie k tomu, aby niektoré kategórie žiakov navštevovali napríklad koncentračné tábory a miesta, kde prišlo k významným udalostiam, ktoré ponížovali ľudskú dôstojnosť,“ dodal minister Plavčan. *Aktualne.atlas.sk, 19. 1. 2017 (výňatok)*

■ Odhalili vykopávky prepojenie na Annu Frankovú?

Výskumníci, skúmajúci pozostatky vyhladzovacieho tábora Sobibor, našli privesok, ktorý vyzerá rovnako ako ten, ktorý vlastnila Anna Franková, oznámil pamätník holokaustu Yad Vashem.

Yad Vashem vraj zistil, že privesok, ktorý patril Karoline Cohn – židovskému dievčaťu, ktoré zahynulo v Sobibore, môže byť tiež prepojený na známu autorku denníka Annu Frankovú. Obe sa narodili vo Frankfurte v roku 1929 a historici neobjavili žiadne iné podobné privesky ako tento. Kúsok v tvare trojuholníka má nápis „Mazal Tov“ uvedený v hebrejčine spolu s Cohnovej dátumom narodenia. Na druhej strane sú uvedené písmená „heh“, iniciály slova Boh a tiež tri Davidove hviezdy.

Výskumníci sa teraz snažia kontaktovať žijúcich príbuzných dvoch dievčat, aby potvrdili, či boli príbuzné. *Hlavnospravy.sk, 16. 1. 2017*

■ Proamerický Kaczyński mení rétoriku...

„Som neuveriteľne rád, že sa zastavia zásahy do vnútorných poľských záležitostí, ktorých svedkom – a možno povedať, že dokonca obeťou – som bol. Pretože o mne pohovorili všeličo a týka sa to otázok, ktoré nemali prečo zaujímať americké vedenie,“ citoval politika dziennik.pl.

Predseda poľskej vládnej strany Právo a spravodlivosť Jarosław Kaczyński nepovedal, či aj najnovšia okupácia Poľska vojskami americkej armády, ktoré sa, rovnako ako Wehrmacht v roku 1941, postupne približujú k hraniciam Ruska, „je tiež dôsledkom toho, že Obamova administrácia poľské vedenie názorovo znásilnila, alebo v tomto bode poľské štátne orgány zohrali úlohy nadšených „užitočných idiotov“.

Hlavnospravy.sk, 27. 1. 2017 (výňatok)

Pocta padlým partizánom

Dňa 15. januára 2017, presne na deň keď pred 72 rokmi nemeckí vojaci a jednotka slovenskej Domobrany prepadli obec Hostie v Zlatomoravskom okrese, konal sa 72. ročník bežeckých pretekov „Memoriál Michala Jurku a Michala Olejára“.

V krutom boji partizáni spôsobili nepriateľovi početné straty. Niektorí partizáni boli zranení a dvaja – Michal Jurko a Michal Olejár boli okupantmi zastrelení. Na ich počesť a uchovanie pamiatky padlých partizánov a miest-

ných občanov, ktorí zahynuli v 2. sv. vojne, obec od roku 1946 každoročne organizuje lyžiarske bežecké preteky. V posledných rokoch ich pre nedostatok snehu nahrádza cezpoľným crosom.

Napriek nepriaznivému počasiu a zdravotným problémom prihlásených pretekárov, tohtoročnej pietnej spomienky sa zúčastnilo niekoľko desiatok občanov Hostia a okolitých dedín a 72 pretekárov. Spolu s nimi sa podujatia zúčastnili predseda NSK Milan Belica, ataše ruského

veľvyslanectva v SR Nikita Griščenko, predstavitelia Armády SR brigádny generál Miroslav Lorinc a plk. Miroslav Fázik, starostovia obcí Požitavského regiónu, predstavitelia štátnych orgánov, samosprávy a spoločenských organizácií z okresu Zlaté Moravce.

Delegáciu ÚR SZPB, oblastného výboru SZPB Nitra a členov ZO SZPB Vráble, viedol člen predsedníctva ÚR SZPB Jozef Havel.

Niektorí víťazi z vyše desiatich kategórií:

Kat. 1.–2. roč. ZŠ S. Gajdoš a V. Ko-

cianová z Hostia; Kat. 3.–4. roč. ZŠ S. Bednár a I. Mravíková zo Zl. Moraviec; Kat. 5.–6. roč. ZŠ B. Bátovský z Lavíc; Kat. 7.–9. roč. ZŠ L. Mašír z Topoľčanok; Kat. dorastenci (beh 4,5 km) M. Chren z Trnavy a K. Borčinová z Klátovej N. Vsi; Kat. ženy 20–39 rokov (beh 4,5 km) S. Valová z Lučatina, muži (9 km) Matej Páleník z Čiernych Kľáčan – zároveň víťaz „Putovného pohára starostu obce“; Kat. ženy 40. r. a staršie (5 km) N. Šilíková zo Sliacha, muži (9 km) M. Ťapušík z Handlovej; Kat. muži – veteráni (nad 60 r. – 9 km) R. Berky z Prievidze. – JH –

ZO SZPB Galanta navštívila...

...dňa 25. 1. 2017 putovnú výstavu s názvom Holokaust na Slovensku – pracovný tábor Židov v Seredi.

Výstava je nainštalovaná na prenosných veľkoplošných paneloch v priestoroch Gymnázia Janka Matúšku v Galante. Členovia našej organizácie sa prostredníctvom nej dozvedeli, ako bol v časti vojenského objektu 30. 9. 1941 zriadený pracovný tábor v Seredi, ktorý fungoval až do konca vojny. Tábor sa postupom času životnými podmienkami približoval ku koncentračnému táboru. Židov sem vozili z takmer celého západného Slovenska.

Expozíciu zapožičalo Galantské osvetové stredisko, ktoré ju pripravilo z archívnych materiálov. Alžbeta Pongrácová

Čím žije pamätník?

Dňa 25. 11. 2016 bol v Cinobani-časť Hrnčiarky slávnostne odhalený Pamätník partizánom, ktorí tu bojovali od novembra 1944 do konca februára 1945.

Uplynul mesiac a k pamätníku sme pridali schránku s knihou zápisov návštevníkov. Viedla nás k tomu skutočnosť, že sem začali prichádzať ľudia zo širokého okolia. Zapaľujú sviečky, v úcte postoja a premýšľajú.

Presvedčili sme sa, že takmer každý deň sem niekto príde. Ako napr. mladá rodinka s deťmi a otec vysvetľujúci, čo to tu je a prečo to tu je. Boli sme milo prekvapení a cítili sme sa ako vo sne.

Po vianočných sviatkoch sme tu videli auto s bratislavskou poznávacou značkou. Pre niekoho je to len starší manželský pár, pre nás sociológ a pracovník SAV Ľubomír Falťan s manželkou. Na informačnej tabuli ho zaujal obrázok prechodu cez Chabenec. „Pozri Mária, tu je môj otec, prešiel cestu smrti“, povedal, ukazujúc na jednu z postáv. Mária Švikruháová a Jozef Činčura, zo SZPB Cinobaňa

Správne nasmerujeme mladú generáciu

V duchu tejto myšlienky sa niesol odkaz výročnej členskej schôdze ZO SZPB v Jarabine, ktorá sa uskutočnila 29. januára 2017.

V príjemnom prostredí a priateľskej atmosfére sa stretla väčšina členov organizácie, aby pospomínali, bilancovali a zhodnotili svoje aktivity za predchádzajúce obdobie.

Po prednesení správy o činnosti predsedom Petrom Herkom a o hospodárení nasledovala motivujúca diskusia, do ktorej sa zapojili predovšetkým hostia – starosta obce Litmanová J. Kormaník, predseda a podpredsa OblV SZPB v Starej Ľubovni V. Homišan a L. Šlachetovský, oblastná tajomníčka A. Majchrovičová a členka oblastného predsedníctva A. Fecenková.

Najdôležitejším bolo neraz opakované konštatovanie, že mladej generácii sa treba venovať už od základnej školy a vzbudiť u nej záujem o naše dejiny, osobitne o udalosti, ktoré sú späté protifašistickým odbojom, SNP a víťazstvom nad fašizmom. Ako záväzok sme si stanovili prácu s mládežou prostredníctvom besied, prednášok, prezentácií a organizovaním turistických pochodov na pamätne miesta v našom regióne, kde sa odohrali významné dejinné udalosti. Svoje poznatky si potom budú mať možnosť starší žiaci otestovať na 3. ročníku regionálnej súťaže Medzníky 2. svetovej vojny. Žaneta Štefaníková

Ešte k výnimočnému Pochodu vďaka Cigel'-Handlová

(Volné pokračovanie zo str. 1)

Na podujatí, na ktorom sa k prítomným prihovoril premiér R. Fico, sa zúčastnili aj predstavitel ruského veľvyslanectva Nikita Griščenko, predseda VÚC TSK Jaroslav Baška, predseda SZPB Pavol Sečkář, tajomník ÚR SZPB Viliam Longauer, predseda OblV SZPB v Prievidzi Ján Žiak, čestný predseda OblV SZPB v Prievidzi Oskar Bielík, starostovia okolitých obcí, generálny riaditeľ HBP Peter Čičmanec, predseda KSS Jozef Hrdlička s delegáciou a ďalší.

K zhromaždeniu sa prihovorili aj starosta obce

Cigel' Štefan Mjartan, N. Griščenko a predseda SZPB Pavol Sečkář.

Po pietnom akte sa stovky účastníkov odobrali na vybrané pešie a bežkárské trasy.

Ročník 2017 bol výnimočný. Počasím, zjazdovosťou bežkárskych trás i návštevnosťou. Tá prvýkrát prekonala dvojtisícovú magickú hranicu a vyskočila až na neuveriteľných 2175 účastníkov, čím o 318 účastníkov prekonala predchádzajúci rekord z roku 2013. Soňa Pinková

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Cinobanská ZO SZPB sa má čím chváliť

Dňa 13. 1. 2017 sa s novými dvomi členmi Jolanou Ďuriškovou a Jánom Kupkom konala výročná členská schôdza ZO SZPB v Cinobani.

Celkom nás je 52 členov, ktorí sa stotožnili so správou, že rok 2016 bol náročný, ale vystavil nám vizitku, že naša organizácia žije. Prácou a úsilím.

Naša členská základňa je stabilizovaná a máme predpoklad prijatia ďalších členov. Výchovno-vzdelávaciu oblasť sme zúročili na miestnej ZŠ s MŠ, kde sme sa venovali prednáškovej činnosti s tematikou „Partizánsky boj v horách a okolí Cinobane“.

Boli sme tiež účastní domácej výročnej aj celoslovenských osláv Výročia SNP a Dňa víťazstva nad fašizmom. Opravili sme pamätník v Katarínskej Hute a to výmennou pamätnej tabule, ktorá je venovaná trom padlým bojovníkom v SNP, ktorí boli zamestnancami sklární. Nové pamätne miesto vzniklo na Hrnčiarkach, kde sme zo zbierky od občanov vybudovali Pamätník všetkým partizánom, ktorí bojovali v priestore Cinoba-

ňa-Hrnčiarky, Žihľava a okolie.

Pozornosť sme venovali aj otázke boja proti nacizmu, fašizmu, extrémizmu, xenofóbii a rasovej diskriminácii. Odhodlali sme sa na verejné vystúpenia, ktoré chceme spestriť kultúrnym programom. K tejto téme vystúpil aj oblastný predseda z Lučenca Jozef Cerovský, ktorý bol hosťom nášho výročného rokovania.

Na požiadanie riaditeľa ZŠ s MŠ v Cinobani Stanislava Čopa bude naša spolupráca v tomto a ďalšom roku zameraná na dejinné udalosti

2. svetovej vojny a SNP v regionálnom meradle. Na základe dohody s riaditeľom Múzea SNP v B. Bystrici S. Mičevom sprostredkujeme a posilníme prednáškovú činnosť s odborníkmi. Zo strany školy je požadovaná aj názorná dokumentácia bojov, tragédií (vraždenia ľudí a vypaľovania obcí) počas SNP a vojny, aby žiaci videli a cítili a aktivizovali si aj vlastnú predstavivosť, ako by oni konali a správali sa počas takýchto situácií. Takýto spôsob prinášania informácií bude mať výrazne silnejší efekt na zapamätanie si, podotkol riaditeľ školy. Mária Švikruháová

Odsudzujeme nezodpovedné a mätúce prejavy

Žiaci ZŠ s MŠ a ženský spevácky zbor Kráľová hoľa svojimi aktuálnymi básňami a prekrásnym viac hlasovým spevom vojenských piesní obohatili naše výročné rokovanie.

Podpredsa ZO SZPB Ján Šulej medzi hosťami privítal starostku obce Pohorelá Janu Tkáčikovou a predsedu družobnej ZO SZPB z Liptovskej Tepličky Štefana Koreňa.

Predseda Ján Lakanda vo výročnej správe konkretizoval našu vlastnú činnosť i podporu, ktorú sme vyjadrovali podujatiam usporiadaným vyššími orgánmi. Napr. výročie oslobodenia obce, MDD, Deň víťazstva nad fašizmom, Výročie SNP, Beh vďaka k bunkru a Deň červených makov.

V diskusii sa predseda Lakanda vyjadril k rezonujúcim témam týkajúcich sa prejavov niektorých činiteľov SZPB, ako napr. oblastného predsedu z Humenného, ktorý si pri oslavách oslobodenia prvej našej obce Kalinova nevedel, či nechcel spomenúť, kto ju oslobodil. Postavil sa tým do jedného radu so slovenskými generálmi, ktorí sa tomu na Dukle vyhli tiež, keď „hrdinsky odvážne“ len konštatovali, že oslobodenie prišlo z východu.

My takéto prejavy odsudzujeme a považujeme ich za nezodpoved-

né a potierajúce objektívne historické skutočnosti, mätúce mladú generáciu.

Predseda ZO SZPB z L. Tepličky sa venoval otázke udržania početného stavu organizácií. Poukázal nielen na problém starnutia, ale hlavne na nezaujím mládeže rozširovať naše rady. Spomenul aj to, že u nich objavili doklady, ktoré hovoria o nájdení partizánskej vysielačky na našich spoločných holiach v Nízkyh Tatrách (viď str. 9). My o tejto udalosti máme poznatky a poznáme aj osobu, ktorá v našej obci Pohorelá pozná miesto kde vysielačka bola nájdená pri mŕtvom partizánovi. – JI –

Niet na svete krajšieho prehánania, ako prehánanie vdáčnosti. Jean de La Bruyere

Oslavy zdôraznené rastom členstva

Pred 72 rokmi vojaci rumunskej a sovietskej armády v ranných hodinách 25. 1. 1945 vstúpili do mesta Revúca a oslobodili ho od fašistických okupantov.

Pri tejto príležitosti sa asi 150 členov SZPB ZO gen. Viesta Revúca, občanov mesta a mládeže, zhromaždilo pri pamätníku osloboditeľov, aby vzdali úctu osloboditeľom a všetkým účastníkom protifašistického odboja.

Po hymne a básni sa k prítomným prihovarila primátorka Eva Cireňová, ktorá pripomenula tieto historické okamihy. Zdôraznila, že na túto chvíľu nesmieme nikdy zabudnúť a neustále musíme, osobitne mladšej generácii, pripomínať odkaz padlých za našu slobodu.

Vence a kvety k pamätníku Osloboditeľov a k buste gen. Viesta spolu s členmi výboru ZO SZPB generála Viesta z Revúcej položili predstavitelia mesta, okresu a poslanci banskoobystrického samosprávneho kraja Eva

Cireňová, Jaroslav Demjan a Július Laššan, prednosta okresného úradu Revúca Peter Balogh.

Po slávnostnom akte sme otvorili výročné rokovanie našej ZO SZPB. Aj to nám spestrili deti z folklórneho súboru Lykoveček z Revúcej.

V správe o činnosti predsedu Ján Kochan zvýraznil azda najdôležitejší fakt, že len za rok 2016 sa naša základňa rozšírila o 27 členov a priamo počas rokovania prijal výbor ďalšie štyri prihlášky.

Za dlhodobú aktívnu prácu v SZPB predseda Ján Kochan odovzdal Medailu M. R. Štefánika II. stupňa tajomníkovi ZO SZPB Igorovi Hockovi, členovi výboru ex polozili predstavitelia mesta, okresu a poslanci banskoobystrického samosprávneho kraja Eva

– JK –, snímka S. Haviar

Revúca.

Vo Svidníku nás bolo najviac

Deväťnásť január je navždy spojený s oslavami oslobodenia mesta Svidník. Odvahu vojakov v boji za mier a slobodu pri oslobodzovaní mesta si každoročne v tento deň pripomínajú obyvatelia Svidníka prostredníctvom pietnych aktov kladení vencov.

Tohtoročných osláv sa zúčastnili delegácie mesta Svidníka, okresného úradu Svidník, poslanci VÚC a aj zástupcovia veľvyslanectva RF v SR.

Už tradične početne najviac

Svidník.

Hold osloboditeľom

21. január je pre nás, Lenartovčanov, dňom, keď v našej obci svitla sloboda. Neprišlo to len tak, nebolo to zadarmo.

V predvečer 72. výročia oslobodenia našej obce zorganizovalo vedenie obce pietnu spomienku, ktorú slovami básnika otvorila žiačka ZŠ Veronika Giňová. Slávnostný prihovor predniesla starostka obce Jana Bľandová. So zatajeným dychom ho počúvali tak žiaci ZŠ s triednymi učiteľmi, ako aj zamestnanci obce a naši spoluobčania.

Po položení vencu a zapálení sviečok sa starostka poďakovala prítomným za účasť a pietny akt ukončila.

Mária Frandroferová, snímka Jana Frandroferová

ZO SZPB a obec Hel'pa si 29. januára 2017 pietnym aktom na námestí pri pamätníku padlých občanov pripomenuli 72. výročie svojho oslobodenia.

Prihovorom zástupkyne starostu Andrei Oravkinovej a minútou ticha sme si uctili ich pamiatku. Na záver sme si padlých uctili partizánskou piesňou „Tichá noc, tmavá noc, ...“.

Beh víťazstva v Kamienke

V sobotu 21. januára 2017 v areáli Dubne v Kamienke okr. Stará Lubovňa sa už po 4-krát zišli priaznivci behu na lyžiach, aby svojou aktivitou vzdali hold a uctili si pamiatku tých, ktorí pred 72. rokmi položili na oltár to najcenejšie, čo mohli – svoje životy.

To, že sa športová akcia vydarila, nasvedčuje fakt, že všetci účastníci aktívne sa zapojili do boja so sekundami, minútami i nástrahami náročných bežeckých tratí. Štartovali vo viacerých vekových kategóriách na tratiach 2,5, 5 a 7,5 km.

Za úspešné podujatie sa treba poďakovať organizátorom, medzi ktorými nechýbali členovia základnej a oblastnej organizácie SZPB, sponzorom a hlavne TJ MIER Kamienka.

Ján Folvarský (Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Oslavy v Pohorelej

Na námestí pri pomníku padlých v prvej a druhej svetovej vojne sa konal 27. 1. 2017 pietny akt kladení vencov a zapálení sviečok, ako spomienka na udalosti spojené s oslobodením obce rumunskou armádou.

S hodnotným programom sa v ňom predstavili žiaci ZŠ s MŠ a mužská spevácka folklórna skupina Kráľová hoľa. Viachlasovým spevom za sprievodu harmonikára Jožka Maťúša, zazneli krásne rezké bojové piesne.

S prejavom vystúpil predseda ZO SZPB Ján Lakanda. Priblížil oslobodzovací postup Červenej armády od leta 1943, po víťazstve pri Kursku. Prvou krajinou, ktorej priniesla oslobodenie bolo Československo (ak rátať aj Podkarpatskú Rus), potom Poľsko, Rumunsko, Bulharsko,

Ján Lakanda, predseda ZO SZPB Pohorelej

Prekvapenie od mladých v Podolínci

Dňa 25. 1. 2017, v deň oslobodenia Mesta Podolíne, konal sa pietny akt kladení vencov pri pomníku padlých v 1. a 2. svetovej vojne, ktorého sa zúčastnilo okolo 50 žiakov miestnej ZŠ.

Po sprievode cez námestie sme prišli k pomníku, kde dospeli položili veniec a úklonom vzdali hold pamiatke padlým. Milým prekvapením od mladých bolo, že po vzore starších všetci žiaci po dvoch až troch prichádzali pred pamätník a úklonom vzdávali hold.

Na dospělých to naozaj príjemne zapôsobilo.

Ladislav Šlachtovský (Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Keď sloboda prišla do Starej Lubovne

Zasnežená Stará Lubovňa si 24. januára pripomenula udalosti spred 72 rokov, kedy v ranných hodinách prvé hliadky Červenej armády pod velením kapitána Demjanova došli do Starej Lubovne. Po jej oslobodení nemecké vojská ustúpili na čiaru Jarabina – Kamienka – Veľký Lipník.

Prednosta Mestského úradu Stará Lubovňa v prihovore vyzdvihol chabrosť a odvahu červenoarmejcov pri oslobodzovaní mesta. Pietneho aktu sa zúčastnili občania všetkých generácií, od žiakov základných a stredných škôl až po dôchodcov, členovia SZPB, predstavitelia rôznych inštitúcií, politických strán SMER-SD a KSS, občianskych združení JDS a ÚŽS, ako aj čelní predstavitelia samosprávy a štátnej správy.

Václav Homišan (Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Veľké oslavy v malej obci

ZO SZPB Vyšná Oľšava, ktorá bola založená v minulom roku, už po druhýkrát zorganizovala spomienkové stretnutie z príležitosti 72. výročia oslobodenia obce. Tohtoročné sa konali v nedelu 22. 1. 2017.

Samotnému aktu predchádzala výročná členská schôdza, po ktorej sa pri pamätnej tabuli na obecnom úrade zhromaždilo asi 80 občanov a hostia. Čestnú stráž zabezpečili mladí matičiari v dobových sovietskych uniformách. Po hymne a položení vencu všetkých privítal starosta Juraj Kasarda. Potom otec duchovný Vansač vykonal zádušný omšu, akt umocnili gréckokatolícke spevy cirkevného zboru. Zaujali nás aj básne žiakov ZŠ Rafaela Vansača a Timei Marčíkovej.

Následne si zhromaždenie so záujmom vypočulo prihovor predsedu Obiv SZPB zo Svidníka Jána Uhríka. Po jeho slovách zaznela krásna národná a partizánska pesnička v podaní miestnej folklórnej skupiny, ktorá navodila príjemnú atmosféru na oceňovanie našich najslávnejších priateľov. Boli medzi nimi členovia ZO SZPB, vedenie Základnej školy a pamätníčka vojny Alžbeta Skubanova za jej rozhovory a stretnutia so žiakmi.

V ďalšom programe sa nám predstavili mladí matičiari a v 30 minútovom vystúpení priblížili priebeh tokajickej tragédie z novembra 1944. Celé zhromaždenie s dojatím preživalo scénu, najmä záver, kde vrah Kúman bagatelizoval svoj čin tým, že na území ZSSR vraždili po tisícoch a nikdy nebol za to nikto odsúdený.

Pohostenie v podobe gulášu z diviny pre všetkých pripravilo poľovnícke združenie Ferdaska spolu s obecným úradom.

Atmosféru ešte viac vylepšila hudobná skupina Rómov z našej obce pod vedením Emila Siváka. Spev a hudba nezneli do podvečerných hodín, niektorí si aj zatancovali.

Peter Kasarda, predseda ZO SZPB

Z osláv oslobodenia Cinobane

Dňa 26. januára 2017 sme spoločne s obcou Cinobaňa pripravili oslavy 72. výročia jej oslobodenia (28. 1. 1945) vojskami Červenej armády. Na podujatí sa zúčastnilo vyše 50 ľudí.

V treskúcej zime sa bojovalo celý január, čo sa odrazilo aj na počtoch padlých. Na strane osloboditeľov to bolo 57 vojakov a seržantov, na nemeckej strane 78 nemeckých a 15 maďarských vojakov. Oslobodenia sa nedočkali aj 6-ti civilisti.

Tí, ktorí veľkolepý deň oslobodenia zažili, si vtedy riekli: „Bude to náš najväčší sviatok, na ktorý nikdy nezabudneme“.

Medzi osloboditeľmi bol aj seržant Červenej armády Boris N. Afanasiev, ktorý z kóty Turíčky – Zúbor, cez Viničky a Smrečinu prišiel do prvého domu v Maši, konkrétne k Márii Hrochovej. Po vojne mu Cinobaňa udelila čestné občianstvo.

V prejave starostu obce Jozefa Melichera odznelo aj varovanie, že mier je v súčasnej dobe krehký a že ľudia majú v ľudskosti k sebe dnes mnohokrát

ďaleko. Predsedníčka ZO SZPB Mária Švikruháová konkretizovala udalosti z čias oslobodzovania obce a celú organizáciu si predszavala, že urobíme všetko pre to, aby sme hrdinstvá našich osloboditeľov, vyjadrené štyrmi pamätníkmi, naďalej chránili a udržali pri živote.

– MŠ –

Ján Juraj Stanek (1909–1996)

Najkontroverznejší Slovák slúžiaci v čs. armáde vo vysokej hodnosti po roku 1945. Dôstojník od roku 1935, v slovenskej armáde pôsobil v spravodajských orgánoch, bojoval na východnom fronte. Počas SNP si v bojoch pri Telgárte vyslúžil prezývku železný kapitán, lenže po prechode do hôr padol do nemeckého zajatia, v ktorom „spieval“. Po vojne veliteľ 4. rýchlej divízie (1947 plk.), pričom v roku 1946 súčasne pôsobil aj ako veliteľ vojenských jednotiek na východnom Slovensku v boji proti „banderovcom“. V rokoch 1947–1949 veliteľ 9. divízie, nakrátko profesor taktiky vyšších jednotiek na Vysokom učení vojenskom v Prahe. Po objavení informácií o jeho udávaní bol koncom roka 1949 uväznený a degradovaný.

mienkach nedostatočného materiálneho vybavenia i kadrového zloženia, vyplývajúcim z ťažkej povojnovej situácie krajiny. Vojnou vyčerpaný veliteľský zbor bol preťažený služobnými povinnosťami, pričom armáda plnila viacero naliehavých úloh na úseku obnovy a rozvoja národného hospodárstva. Proti slabo vyzbrojenej a vyťaženej armáde stáli, naopak, dobre vyzbrojené, vstrojené, vojensky usporiadané a vedené skupiny, ktoré počas vojny nadobudli v bojoch so sovietskymi a poľskými partizánmi či jednotkami Wehrmachtu a Waffen-SS rozsiahle bojové skúsenosti vo vedení guerillovej vojny a ktoré nemali čo stratiť. Zmeny sily a intenzity ich vpádov nevyhnutne vplývali na zmeny taktiky i organizácie čs. jednotiek, ktoré mali za následok časové naťahovanie celej akcie. Na druhej strane, kým sa „banderovci“ uchýľovali k vpádom, boli na vyrovnanie sa s nimi vyčlenené len obmedzené

zaistovalo Operačné odd. Hlavného štábu, pri ktorom vznikol Jednotný operačný štáb. Na čelo bol postavený niekdajší náčelník štábu 1. čs. armádneho zboru v ZSSR a neskorší minister národnej obrany plk. Bohumír Lomský. Najväčšie komplikácie pretrvali asi dva roky v strednej, najmä vo východnej časti slovensko-poľského pohraničia, kam sa však „banderovci“ uchýľovali „len“ k nájazdom s propagandistickým, spravodajským, zásobovacím a koristníckym charakterom. Ich krátky pobyt, rýchly únik, ale predovšetkým nedostatočná koordinovanosť s ozbrojenými zložkami susedného Poľska a ZSSR, znemožňovala čs. jednotkám voči nim systematicky a účinne zasahovať. Náročný horský silno zalesnený terén pomáhal skrytému postupu bánd a sťažoval ich stíhanie. Úlohy sa plnili v zložitých pod-

Čs. armáda v boji s banderovcami

Súčasťou obnovovania mierového života v Československu po druhej svetovej vojne sa stalo zabezpečenie suverenity krajiny, ako aj bezpečnosti, vlastníctva a životov jej občanov. Medzi nimi sa totiž pohybovali rôzne nepriateľské živly; najväčší rešpekt vzbudzovali banderovci, príslušníci ultranacionalistickej Ukrajinskej povstaleckej armády, usilujúcej o nezávislú Ukrajinu. Boje s nimi s rôznou intenzitou zasiahli rozsiahle územie Čs. republiky a v ozbrojenom zápase, trvajúcom s prestávkami od augusta 1945 do novembra 1947, predstavovala čs. armáda a jej veliteľský zbor hlavnú radiacu silu. Nasadenie čs. armády a jednotiek ZNB proti banderovcom bolo jediným bojovým vystúpením čs. ozbrojených zložiek v povojnovom období Československa a zapísalo sa do dejín ako Akcia B. Ich koordináciu

Príbeh Juraja Hrica z Vyšnej Slanej

Juraj bol najstarším zo siedmych detí mlynára Juraja Hrica a manželky Žofie, rod. Tomašíkovej. Ako každý iný sa zaujímal o bežné veci dedinského chlapca. Rodičia mali dosť starosti postarať sa o živobytie, hoci boli mlynári. O situácii v tejto obci písal aj Fraňo Král v románe Cesta zarúbaná. Keď opisuje život v dedinke Radzimka, kde pôsobil ako učiteľ.

Mladý Juraj vyrastal v rodine, kde sociálne ctenie bolo súčasťou každodenného života, pomoc iným a spolupatričnosť k dedine bola veľká. Mal svoje predstavy, túžby a očakávania, ktoré si chcel naplniť. Bol dobrým žiakom a študoval na strednej škole v Dobšinej. V kraji „bulinerov“ pristahovalcov z Nemecka, ktorí sem prišli pred rokmi ako odborníci na spracovanie železnej rudy a pracovali v baniach na Júliuse i v Dobšinej. Vtedy ešte netušil, že práve to sa mu v budúcnosti môže stať osudným.

Na strednú školu chodil v Dobšinej. Začala sa 2. sv. vojna a potom vypuklo SNP. Dobšina a Vyšná Slaná boli od centra povstania vzdialené zhruba 70 km, cez kopec bol Šumiac, Telgárt, teda oblasti, kde sa pohybovali partizáni. O odozvu ideálov povstania nebola núdza. Juraja nadchli ideály SNP a tak sa začal viac zaujímať aj o partizánov. Tí veľakrát prišli do mlyna po múku a iné potraviny a keďže jeho otec tiež nebol proti, pomáhali ako sa dalo.

Juraj bol často v lese s partizánmi, vedel o veliteľovi Karolovi Adlerovi, ktorého neskôr Nemci chytili a v Dobšinej na námestí obesili.

Juraj sa možno v škole zdôveril kamarátom o svojich tajomstvách. Lenže v triede s ním boli aj chlapci, spolužiaci z Dobšinej, ktorí mali blízko k Nemcom a mnohí aj s nimi spolupracovali. Jedného dňa sedel doma za stolom a videl ako uličkou do mlyna kráčajú ozbrojení Nemci a spolu s nimi jeho spolužiak z triedy Hans Jensen. Keď to zbadal otec, povedal mu, aby cez okno a záhradu ušiel do neďalekého lesa, ktorý bol len pár metrov od mlyna. Vtedy už 18-ročný Juraj vôbec nerátal s tým, že by ho spolužiak udal. Odmietol otcovo upozornenie hovoriac: „ja som nič neurobil, nemám prečo utekať“.

To bola jeho osudná chyba. Nemci vošli do domu a okamžite ho zatkli. Odviedli ho na vyšetrovanie do Dobšinej a spolu s ním aj ďalších mužov zo Slanej. Jeho

otec, keďže ako mlynár mal kamarátov a známych, myslel si, že ho z väzenia dostane. Neustal ani keď ich po niekoľkých dňoch odviezli z Dobšinej do Spišskej Novej Vsi. Lenže bolo to bezvysledné.

A tak sa Juraj dostal na nútené práce do Nemecka. Najskôr do Bergen Belzenu a potom do Dachau, kde na prahu jeho oslobodenia zomrel.

O jeho tamojšom živote a smrti porozprával jeden cigán zo susednej dediny, ktorý mal to šťastie, že to prežil a po príchode domov všetko rozpovedal.

V Dachau v tom období nielenže zabíjali Nemci svojich zajatcov a väzňov, ale podvyživení väzni umierali na choroby (týfus) a z vyčerpania. Podľa výpovede onoho spoluväzňa, v jedno ráno Juraj, zoslabnutý, hladný, chorý s horúčkou, odmietol vstať z „prične“. Po príchode z práce ho už spoluväzňa na nej nenašli. Skončil niekde zastrelený v spoločnom hrobe.

Keď som sa oženil a môj svokor Ján, brat Juraja a celá rodina rozprávali, čo sa s Jurom stalo veľmi ma to zaujalo. Všimol som si však niektoré odlišnosti o jeho konci.

Vftalo mi to v hlave a dal som

prostriedky vojenského materiálu i ľudského potenciálu.

Po prenesení akcii z pohraničia do vnútrozemia (keď sa UPA rozhodla prejsť do americkej zóny v Rakúsku) sa však celková situácia radikálne zmenila. Slovensko sa stalo operačným priestorom a kompetentné orgány boli nútené pristúpiť k podstatne razantnejším krokom. Išlo o rozsiahlu nárazovú operáciu, ktorá si vyžiadala nasadenie značných síl. Sústredenie viac než 15-tisíc príslušníkov armády, Národnej bezpečnosti a partizánskych jednotiek na jeseň 1947 bolo jasnou odpoveďou a výsledok sa dostavil okamžite. Na celkovom úspešnom výsledku bojov mali zásluhu najmä vyšší veliteľia, ktorí operácie priamo riadili. Išlo o kvalifikované vojenské kádre, pochádzajúce zväčša z veliteľského zboru predmnichovskej armády, a o účastníkov odboja. Nie je bez zaujímavosti, že boli medzi nimi početne zastúpené aj vojenské osoby, ktoré mali z obdobia druhej svetovej vojny či už vedomosti z oblasti geografickej a priestorovej orientácie, alebo skúsenosti z oblasti vedenia partizánskeho boja, diverznej a sabotážnej činnosti.

Po zhodnotení všetkých objektívnych i subjektívnych okolností preto možno vnímať túto krátku kapitolu čs. vojenských dejín ako skúšku ohňom, v ktorej armáda a jej veliteľský zbor obstáli so ct'ou.

Obrana 9/2016, Alex Maskalík, VHÚ Bratislava

Poznámka Bojovník

Po prevrate v novembri 1989 som vyhľadal „železného kapitána“ Jána Staneka, ktorý v tom čase býval v Benešove a ktorý bol nesmierne vd'áčný za podporu, ktorú mu poskytli herec Andy Hric a generál Imrich Andrejčák a zabezpečili jeho menovanie do hodnosti generálmajora.

Scenáristicky som s ním pripravil publicistickú časť do televíznej relácie Azimut, kde si okrem uverejnených informácií zaspomínal aj na svoje pôsobenie pri budovaní československého pohraničného opevnenia, na to, ako tam v podstate denne lovili nemeckých a sudeckých špiónov...

Nemôžem však zabudnúť na to, čím ma zaujal najviac. V jednej chvíli sa ma totiž opýtal: „**A viete vôbec, že Nemci mohli tieto naše pevnosti dobyť v podstate bez výstrelu?**“

Keď zbadal, ako som sa na neho pochybovačne pozrel, tak riekol: „Stačilo im pri vhodnom smere vetra zapáliť okolité lesy a našich vojakov v bunkroch by bol vyzabíjal kyslíčnik uhoľnatý, ktorý vzniká pri nedokonalom horení. Naši vojaci síce mali plynové masky, lenže tieto boli na tohto zabijaka neúčinné.“

Druhá moja spomienka na kapitána Staneka je o tom, ako sa aj po rokoch rozčúľil, keď prišla zmienka na samotné povstalecké boje. „Ako to mohlo dopadnúť? Keď v zákopoch velili desiatnici a dôstojníci tancovali v Bystrici!?!“

Vladimír Mikunda

sa na hľadanie pravdy. Napísal som list na pátracie oddelenie Slovenského Červeného kríža a na moje veľké prekvapenie mi prišla odpoveď v znení, ktoré som vyššie uviedol.

Keď sa otvorili hranice, so švagrom Jánom, mojím synom a zaťom sme vycestovali do Dachau. Plní očakávania čo uvidíme a či naozaj nájdeme poslednú stopu nášho Juraja. Zašli sme na miesto kde prichádzajú všetci návštevníci, aby vzdali úctu tým, čo zomreli v Dachau, zapálili sme sviečky a uctili si pamiatku zomretých.

Potom sme sa vybrali do archívu a tam nám dali záznamy o tom, kto a kedy zomrel, odkiaľ pochádzal a všetko, čo o ňom mali.

Juraj bol v zaistovacej väzbe. V knihe zomretých, ktorá sa nachá-

dza v akejsi pamätnej izbe koncentráku, sme našli aj jeho meno.

Najviac sme boli prekvapení z toho, že každý štát, ktorého občania tam zahynuli, mal svoju pamätnú tabuľu a **čuduj sa svete pamätnú tabuľu tam občania SR nemali.** Boli sme z toho smutní.

Po návrate domov som to napísal ministrovi zahraničných vecí (M. Lajčákovi), ktorý nám v odpovedi prisľúbil, že sa posnažia, aby tam bola aj naša tabuľa. Odvtedy som tam nebol, ale dúfam, že minister zahraničia splní to, čo sľúbil. Bolo to v roku 2014.

O rok, 7. 10. 2015 som písal na informačné stredisko v Dachau a odpovedali mi, že tabuľa slovenským občanom tam ešte stále nie je umiestnená.

Ivan Pajtaš
riaditeľ Gymnázia armádneho generála L. Svobodu
v Humennom

Legendárna partizánska rádiostanica nájdená pri Liptovskej Tepličke

Začiatkom roka 2015 sa mi do rúk dostalo špeciálne vydanie časopisu „Praktická elektronika a rádio“ z roku 2002. V článku „Zpravodajské prostriedky GRU“ sa uvádza aj táto informácia: „Legenda II. svetovej války – partyzánska rádiostanica „Sever“ alebo také „Moros“. Vysílač: frekvenčný rozsah 3,4–7,0 MHz, výkon 3 W A1, A3. Prijímač: frekvenčný rozsah 2,0–10 MHz ve 2 podrozsazích. Osazení: elektronky: 2x 2K2M a 1x SB244. Tato stanice pochází ze SNP a byla nalezena při exhumaci hrobu partyzána po roce 1945 u Liptovské Tepličky.“

Samozrejme, že informácia ma ihneď zaujala, keďže sa zaujímam o vojnovú históriu pod Vysokými Tatrami. Začal som teda pátrať po osudoch tejto rádiostanice.

Moje prvé kroky viedli do obce Liptovská Teplička. Tam na moje prekvapenie nevedeli nič bližšie o tejto udalosti a disponovali taktiež len informáciami z uvedeného časopisu. Navštívil som Štátny archív MV SR v Poprade a Liptovskom Mikuláši. No ani tam som nenašiel žiaden údaj, ktorý by opisoval alebo spomínal nájdenie nejakej vysílačky v katastri Liptovskej Tepličky.

Obrátil som sa teda so žiadosťou o pomoc na Vojenský historický ústav v Prahe. Už dávnejšie som totiž vedel, že v zbierke VHÚ sa nachádza aj rádiostanica z obdobia SNP. Svoju žiadosť som adresoval priamo plk. Michalovi Burianovi, riaditeľovi odboru múzeí VHÚ a kurátorovi zbierok spojovacieho materiálu. Požiadal som ho o bližšie informácie a zaslal mi túto odpoveď:

„V prípade rádiostanice, ktorou zmiňujete, se jedná o sovětskou radiostanicu SEVER, která vznikla v době blokády Leningradu úpravou předválečného typu OMEGA. Vyráběla se ve čtyřech verzích a používala se jako armádní i jako agenturní. Zatímco armádní stanice měly popisky v ruštině, u agenturních se používala angličtina. Sériová výroba byla zahájena v roce 1942 a do konce války bylo vyrobeno více než 7000 stanic. Pro svoji spolehlivost, snadnost ovládní, snadné přenášení a ukrytí před nepřátelským pozorováním, se stala oblíbenou i mezi československými vojáky v SSSR. Vě sbírce VHÚ se nachází radiostanice nalezená 1. 7. 1948 pastýřem u kostry neznámého vojáka z doby SNP v lese zvaném Peklanka mezi kótami 1505 a 1508 v oblasti Králové Hole, katastr obce Liptovská Teplička, okres Liptovský Sv. Mikuláš. Do sbírek VHÚ ji v srpnu 1948 předalo místní oddělení SNB Štrba“.

Na moju ďalšiu otázku, či spomínanú rádiostanicu mohli používať aj partizáni počas SNP, keďže v okolí Liptovskej Tepličky pôsobili v tomto období viaceré partizánske skupiny, som dostal túto odpoveď:

„Stanici používali vojáci čs. paradesantní brigády, takže se

jejich prostřednictvím mohla dostat do rukou partyzánů“.

Michal Burian mi poslal aj fotografiu rádiostanice, ktorá bola nájdená pri Liptovskej Tepličke.

Z Rádiomúzea Valerija Gro-mova v Moskve a Múzea rádioamatérstva E. T. Krenkelja v Moskve sa mi podarilo o tejto rádiostanici zistiť ešte niečo navyše:

„Bola to najobľúbenejšia sovietska partizánska rádiostanica. Keďže rádiostanica bola vyrábaná aj v modifikácii s anglickým popisom, niektorých to viedlo k názoru, že ide o kópiu americkej alebo anglickej rádiostanice. V skutočnosti to nebolo tak, anglický popis bol určený pre agentúru, aby v prvom momente oklamali nemeckú kontrašpionáž. V roku 1942 sa začal vyrábať modernizovaný model pod názvom „Sever – bis“. Po skončení vojny boli tieto rádiostanice používané geologickými expedíciami na Sibíri“.

Ako sa však táto rádiostanica dostala až k Liptovskej Tepličke a kto bol neznámy vojak, ktorý ju mal pri sebe?

To sa nám s určitosťou už nikdy nepodarí zistiť. Ako je všeobecne známe, v okolí Liptovskej Tepličky a v priestore Kráľovej hole pôsobilo počas SNP viaceré partizánskych skupín. Teoreticky sa tu táto rádiostanica mohla dostať práve prostredníctvom partizánov. Takmer počas celej doby, t.j. od septembra 1944 do februára 1945, v tomto priestore operovala partizánska brigáda Jánošík a partizánska brigáda Klement Gottwald. V septembri 1944 sa do priestoru Liptovskej Tepličky presunula najskôr 1. diverzná rota partizánskej brigády Klement Gottwald a v novembri 1944 1. a 4. oddiel partizánskej brigády Jánošík. Spomínanú rádiostanicu používali príslušníci oboch partizánskych brigád. Okrem toho sa cez Kráľovu hoľu presúvalo alebo tu krátko pôsobilo množstvo ďalších partizánskych skupín. Takže v súčasnej dobe už nezistíme, či patrila niektorej partizánskej skupine a ak áno, tak presne ktorej.

Ďalšou možnosťou, ako sa sem mohla rádiostanica dostať, je aj tá, že patrila príslušníkom 2. čs. samostatnej paradesantnej brigády. Túto možnosť potvrdil aj plk. Burian. Paradesantná bri-

gáda prešla po potlačení SNP do hôr, kde prešla na partizánsky spôsob boja.

Dňa 29. októbra 1944 bola premenovaná na 2. čs. partizánsku brigádu gen. L. Svobodu. Bol jej určený priestor Kráľova Lehota – Poprad – Červená Skala – Brezno. V dôsledku rozptylu jednotiek paradesantnej brigády pri ústupových bojoch prechádzali ďalšie časti príslušníkov brigády bez rozkazu k rôznym partizánskym útvarom. Vyše 160-členná skupina pod velením zástupcu veliteľa brigády pplk. V. Lichnera sa stala základom neskoršej čs. partizánskej brigády vo zväzku Chruščov v priestore Poľany. Na liptovskej strane pôsobila silná partizánska skupina parabrigády pod velením škpt. (?) Muzikanta, ktorá mala vyše 170 bojovníkov. Takže nie je vylúčené, že vojak, ktorý mal túto rádiostanicu pri sebe, mohol byť aj príslušníkom 2. čs. samostatnej paradesantnej brigády.

Poslednou možnosťou, ako sa rádiostanica mohla dostať k Liptovskej Tepličke je, že patrila príslušníkom 1. čs. armádneho zboru v ZSSR. V priebehu februára a marca 1945 bolo z Popradu veliteľstvom 1. čs. armádneho zboru v ZSSR vyslaných niekoľko prieskumných skupín. Tie sa mali dostať cez líniu frontu a na Liptove sa spojiť s partizánmi. Ich úlohou bolo zistiť rozmiestnenie a silu nepriateľa. Jednej takejto skupine hlŕkového prieskumu velil kpt. Alexander Kováč a jeho skupina mala 16 mužov z Roty zvláštnych úloh. Nie je teda vylúčené, že niektorá prieskumná skupina mohla naraziť na nejakú nemeckú jednotku a v prestrelke mohli stratiť radistu.

Ako som už vyššie spomínal, pôvod tejto konkrétnej rádiostanice a komu presne patrila už nevyvápame. Jedno je však isté, že táto legenda 2. svetovej vojny sa počas SNP používala aj v našom regióne. Vznikla a začala sa používať už počas blokády Leningradu, s obľubou ju používali velitelia frontov a armád, priezvedné skupiny, batérie sovietskych raketometov „Kaťuša“ a takmer všetky partizánske jednotky na území ZSSR. Neskôr ju začali využívať aj príslušníci jednotiek 1. čs. armádneho zboru v ZSSR a partizánske skupiny nielen na Slovensku. Prešla všetkými bojmi počas Veľkej vlasteneckej vojny a dostala sa až k nám pod Vysoké Tatry. Dodnes je ako jediný exemplár uložená v archíve VHÚ v Prahe. Momentálne pracujem na tom, aby bola táto rádiostanica zapožičaná Múzeu SNP v Banskej Bystrici.

Marcel Maniak
predseda HDK pri ObIV SZPB v Poprade

Viete, že...?

...to bol Stalin, kto vrátil Rusku pravoslávie?

Začalo sa to z toho, že na vrchole Stalingradskej bitky metropolita Sergij vyzval veriacich zhromaždiť prostriedky na výstavbu tankovej kolóny. Za tento svoj čin mu prišiel o dva týždne vďačný telegram od Stalina. Stalin okrem toho otvoril účet pre ruskú pravoslávnu cirkev v „Gosbanke“.

Dňa 3. 9. 1943 bol metropolita Sergij zvolený za Patriarchu moskovského a celého Ruska. Čiže bol to práve Stalin, kto v ruskej pravoslávnej cirkvi obnovil post patriarchu, zrušený ešte cárom Petrom I. Veľkým.

...„štrafbataliony“ nezrodil stalinský rozkaz č. 227, známy ako „Ani krok späť“?

Objektívna pravda hovorí, že už v decembri 1941 Hitler zakázal akýkoľvek ústup a práve vtedy vzniklo 100 trestných fašistických jednotiek.

Na jar 1942 boli Nemci už pod stenami Stalingradu a na Kaukaze. Stalin vtedy priam prehovárал svojich generálov, aby neustupovali. Avšak keď Nemci stáli v podstate „dva kroky“ od víťazstva pod Stalingradom, tak v júli 1942 sa zrodil aj stalinský rozkaz č. 227, ktorý bol takmer rovnocenný hitlerovskému rozkazu. Rozkaz č. 227 však zachránil Rusko od porážky.

...že v USA je 2,2 milióna väzňov? Naproti tomu vo viac ako štvornásobne ľudnatejšej Číne ich je „len“ 1,6 milióna.

V USA pripadá 693 väzňov na 100 tisíc obyvateľov, no v Nemecku je to 76 väzňov, v ČR 213 a na Slovensku 186 väzňov na stotisíc obyvateľov.

Podľa amerického serveru „Gun violence“ v USA bolo vlni spáchaných 58,1 tisíc incidentov s palnou zbraňou. Zabitých pri nich bolo 15 tisíc ľudí.

Podľa oficiálnych údajov zahynulo vlni v USA pri výkone služby 135 policajtov. Databáza „The Washington Post“ uvádza, že v roku 2016 policajti v USA zabil 963 ľudí, podľa prehľadu The Guardian to však bolo až 1091 ľudí.

Mimochodom, v relatívnych číslach bolo zabitých viac pôvodných obyvateľov, ako černochoch. Najmenej bolo zastrelených ľudí ázijského pôvodu.

...osud Židov bol spečatený za 90 minút?

O miliónoch životov rozhodli nacistickí pohlavári za pol dňa hodiny. Presne toľko trvalo rozhodnutie tajnej porady, ktorej sa v luxusnej vile pri jazere Wannsee zúčastnilo 15 najvyšších predstaviteľov strany, úradov a vodcov jednotiek SS, avšak bez prítomnosti Adolfa Hitlera.

Konala sa 20. januára 1942. Hoci holokaust už prebiehal od napadnutia ZSSR, teda od 22. júna 1941, práve vo Wannsee sa rozhodlo o tzv. „konečnom riešení židovskej otázky“.

História túto tajnú poradu, po ktorej dostalo gestapo povolenie na genocídu, hodnotí ako akt masovej vraždy, aký nemá v dejinách obdobu. V texte dohody sa píše: „na konečné riešenie židovskej otázky v Európe prichádza do úvahy 11 miliónov Židov“.

Dohodu spečatili prítomní koňakom, ktorý neskôr pri obhajobe svojich zverstiev pred súdmi používali s obľubou ako výhovorku, údajne sa na nič nepamätali.

Z dohody a prijatých rozhodnutí bolo zhotovených 30 kópií, až na jednu sa nedochovali žiadne. Kópia číslo 16 sa po vojne našla medzi dokladmi na ministerstve zahraničných vecí.

Spočiatku si mnohí mysleli, že práve vo Wannsee sa rozhodlo o holokauste. Faktom ale je, že splynovanie a vraždenie popravy prebiehalo už dlhé mesiace pred tým, tak v Rusku, ako aj v poľskom meste Chelm.

Historici sa na presnom dátume nevedia zhodnúť. Medzi najpravdepodobnejšie dátumy uvádzajú september 1941, kedy Hitler rozhodol o deportácii rakúskych a českých Židov na východ, alebo 12. september 1941, kedy sa konala schôdza vedenia NSDAP.

...Ernest Hemingway pátral po nacistických ponorkách?

Autor jedného z najslávnejších románov Starec a more mal svojské zábavky. Jednou z nich bola aj poľovačka na nacistické ponorky. Aktívne mu pri tom pomáhal verný priateľ Gregorio Fuentes.

Ich priateľstvo by istotne trvalo viac ako 30 rokov, keby dvoch mužov a aktívnych rybárov nerozdelila Hemingwayova smrť. Fuentes ho prežil o vyše 40 rokov.

Okrem naháňania ponoriek mali kamaráti poriadne strelené nápady – pašovali na Floridu kubánsky rum a ich nočné záťahy v Havane patrili k legendárnym. Fuentes sa dokonca stal predlohou pre hrdinu spisovateľovho najslávnejšieho diela.

Adriana Mikundová

- **Bratislava 12:** Františka Mlynková 86 rokov.
- **Bratislava 18:** Magda Šimková 89 rokov.
- **Bratislava 19:** Pavol Bada 75 rokov.
- **Badín:** Anna Moravčíková 70 rokov.
- **Banská Bystrica – Radvaň:** Anastázia Krahulcová 81, Ing. Bernard Pekár 80 a Veronika Vajdová 75 rokov.
- **Banská Bystrica – ZO gen. I. Gibalu – Fončorda:** Andrea Kysel'ová 40 rokov.
- **Banská Bystrica – Stred:** Mgr. Eva Holécyová 85 a PaedDr. Stanislav Slačka 55 rokov.
- **Breznička:** Oľga Géčová 65 rokov.
- **Breznička (okr. SK):** Milan Sabo 70 rokov.
- **Bzince p/Javorinou – Cetuna:** Mária Hargašová 93 rokov.
- **Blatnica:** Mária Tarašová 82 rokov.
- **Bardejov 1:** Ján Choma 89 a Mária Šcerbová 88 rokov.
- **Bardejov 2:** Anna Purdešová 96, Jozef Švec 84, Mária Mlejová 82, Mária Bereščáková 75, Marián Matančík 70 a Ing. Leonard Bañas 65 rokov.
- **Bardejov 3:** Mária Hudáková 82 a Ing. Ľubomír Skaloš 70 rokov.
- **Bardejov 4:** Mgr. Eliáš Soroka 60 a Dušan Vanta 55 rokov.
- **Beloveža:** Anna Soroková 70 rokov.
- **Cigel': Helena Šušolová 100 rokov.**
- **Čadca:** JUDr. Ing. Jozef Vražel 55 rokov.
- **České Brezovo:** Marta Vrúdna 90 rokov.
- **Čaňa:** Margita Lučkaiová 81, Mária Hajiková a Peter Remiaš 65 rokov.
- **Dolný Kubín:** Ing. Viliam Chupáň 60 rokov.
- **Gemerská Poloma:** JUDr. Lýdia Sústriková 70, Ján Chanas 65 a Ondrej Lišuch 60 rokov.
- **Giraltovce:** Mikuláš Poláček 70 a Anna Beláková 50 rokov.
- **Hažlín:** Mária Marcinová 84 rokov.
- **Hertník:** Amália Kravcová 75 rokov.
- **Hrabské:** Verona Draganová 90 rokov.
- **Hniezdne:** Ján Marchevka 70 a Peter Ščigulinský 50 rokov.
- **Hnúšťa:** Júlia Selčanová 86 a Mgr. Erika Migal'ová 50 rokov.
- **Chmeľová:** Vasil' Korba 75 rokov.
- **Jarabina:** Anna Strenková 85 rokov.
- **Kokava n/Rimavicou:** Mária Lauerová 88 a Ľudmila Kovalčíková 70 rokov.
- **Krivé:** Andrej Dutko 65 rokov.
- **Košťany n/Turcom:** Matej Valocký 92 rokov.
- **Kšinná:** Zuzana Adameová 90 rokov.
- **Košice – Juh:** Anna Ďugová 91 a Dušan Rybanský 70 rokov.
- **Košice – Sever:** Mária Zaputílová 85, Marián Temkovits 75 a PhDr. Rudolf Novák 70 rokov.
- **Kráľovský Chlmec:** Alexander Šohajda 60 rokov.
- **Krajná Bystrá:** Mária Gulová 65 rokov.
- **Ladomirová:** Pavol Jesenský 60 rokov.
- **Lenartov:** Michal Petrek 81 a Andrej Štibrich 50 rokov.
- **Liptovská Teplička:** Mária Mareková 98 a Juliana Bohunčáková 88 rokov.
- **Lučatín:** Július Slivka 75 rokov.
- **Lučenec 2:** Dáša Zoková 80 rokov.
- **Lučenec 3:** Eva Korimová 65 rokov.
- **Lipovec:** Edita Hromadová 65 rokov.
- **Martin – Stred:** Štefan Tichý 70, Emília Trpišová 65 a Klára Krivčíková 60 rokov.
- **Martin – Východ:** Ján Novák 82 a František Kubeš 75 rokov.
- **Martin – Sever:** Eva Žáková 80 rokov.
- **Myjava:** Mgr. Janka Gáliková 70 a Oľga Dodrvoová 65 rokov.
- **Medzibrod:** Valéria Haviarová 85 rokov.
- **Melčice – Lieskové:** Ľubica Blažeková 65 rokov.
- **Makovce:** Jana Jenčová 50 rokov.
- **Mestisko:** Jozef Kánsky 97 rokov.

- **Nová Baňa:** Ing. Štefan Panuška 85, Ing. Ján Ivanič 82 a Anna Šurková 80 rokov.
- **Nižný Žipov:** Ing. Petr Jacko 55 rokov.
- **Očová:** Viliam Kovár 70 rokov.
- **Prašník:** Emil Škodáček 55 rokov.
- **Pohorelá:** Františka Gáliková 91, Mária Fukoňová 87, Karol Bugajda 75 a Ľudmila Rochovská 60 rokov.
- **Prešov pri ZV SR:** Ing. Ján Vaľo 65 rokov.
- **Podhradie:** Ján Balšianka 93 a Ivan Bella 80 rokov.
- **Prievidza:** Paulína Gregorová 91, Gabriela Solčianska 75 a Marta Šnircová 65 rokov.
- **Považská Bystrica:** Božena Kulhanová 81 rokov.
- **Petrovce:** Milan Varga 50, Slavomír Onděčko a Andrej Mihaľov 45 rokov.
- **Poltár:** Ladislav Lomenčík 70 rokov.
- **Parchovany:** Alžbeta Koscelanská 92 rokov.
- **Revúca – ZO gen. Viesta:**

- Mária Cimbalistová a Mária Fráková 84 rokov.
- **Rimavské Brezovo:** Marián Šivara 55 rokov.
- **Rimavská Sobota 1:** Marta Striežovská 85, Mária Rohožníková 65 a Mgr. Miroslav Bitala 55 rokov.
- **Strelníky:** Mária Rafajová 90 a Pavel Magna 75 rokov.
- **Senica:** Ján Verner 65 rokov.
- **Sklabiňa:** Elena Perinajová 70 rokov.
- **Snakov:** Mária Adamojurka 60 rokov.
- **Staškovce:** Mária Mulíková 91 rokov.
- **Sečovce 2:** Anna Bajusová 85 rokov.
- **Streda n/Bodrogom:** Anna Rothová 94 a Ing. František Gece 65 rokov.
- **Trenčín 1:** Ľudmila Sapáková 95, Magdaléna Babiaková 85, Rozália Šrámeková 82 a Mária Chudíková 80 rokov.
- **Trenčín 2:** PhDr. Rudolf Samuel 83 a Mária Dvorská 70 rokov.
- **Trebišov 2:** Jozef Capík 60 rokov.

- **Trebišov 3:** Ing. Dušan Ver-nus 65 rokov.
- **Trebišov – Milhostov:** Michal Kohút 84 rokov.
- **Veľaty:** Elena Čuchračová 82 rokov.
- **Vyšné Ružbachy:** Miroslav Antoňák 30 rokov.
- **Valaská:** Elena Plesníková 81 a Mgr. Veronika Kučerová 65 rokov.
- **Vranov n/Topľou 1:** Mária Lukačová 65 rokov.
- **Veľký Krtíš:** Ondrej Gálik 93 rokov.
- **Varadka:** Dana Komorová 40 rokov.
- **Vígľaš:** Pavel Adam 83, Peter Záchenský 82 a Ján Daniš 75 rokov.
- **Zvolenská Slatina:** Jozef Pavlík 70 rokov.
- **Zvolen – Centrum 1:** Anna Bočkayová 75 a Jozef Michalík 60 rokov.
- **Žiar n/Hronom:** Anna Zvarová 70 a Milan Haring 65 rokov.

Jubilantom srdečne blahozeláme.

Zomrel F. Bím, posledný partizán z Uhrovej skupiny

František Bím (28. 8. 1925–26. 1. 2017) pochádzal z Rohatcov pri Roudnici nad Labem. Keď videl, ako 15. marca 1939 nemecká armáda pochodovala na Prahu, ako si Nemci urobili z Terezína zberný tábor pre Židov... dozrelo v ňom rozhodnutie, že ak bude môcť, tak im to násillie odplatí.

Po ukončení meštianskej školy v r. 1939 odišiel k firme Baťa do Zlína. Tam sa dozvedel o Povstaní a spolu s 15 kamarátmi sa rozhodol odísť na Slovensko bojovať. Dostal sa do skupiny Miloša Uhra.

Prvý krst ohňom podstúpil v Hrušovských hájoch, potom na Starej Turej, v Bošáci. Bol odvážny, bystrý, pohotový a komunikatívny. Získal si dôveru spolubojovníkov, domáceho obyvateľstva a najmä veliteľa Miloša Uhra – stal sa jeho pobočníkom.

V boji na Kopcovom vo februári 1945 zasiahla F. Bímova črepina z míny a spôsobila mu rozsiahle poranenie poniže pravého podpažia.

Po Uhrovej smrti bol pridelený k veliteľovi brigády J. Brunovskému. 7. marca 1945 nevel'ká skupina partizánov v Novej Bošáci sa dostala do stretu s Nemcami, František Bím bol ťažko ranený do rozkroku. Záchrankyňou sa mu stala dievčina z neďa-

lekého mlyna menom Pavlína. Zohnala konský povoz a spolu so sesternicou a paholkom ho zaviezla k doktorovi do Bošáce.

Po vojne v roku 1949 sa kruto zmenila životná dráha bývalého partizána. František Bím bol zatknutý pri pokuse o útek za hranice. Prešiel viacerými väznicami, nútenými prácami. Najdlhší bol pobyt v Leopoldove. Vo väzení strávil najzrešie roky svojho života. Spočítané a zratané – 15

rokov, z toho 6 rokov na samotke.

Kraj pod Javorinou je aj krajom Františka Bíma. Lebo už vyše dvoch desaťročí prichádzal k nám do Lubiny zo svojho švajčiarskeho domova, aby tu stretal svojich druhov, priateľov – ľudí, ktorí ho majú radi. Pri 50. výročí skončenia 2. svetovej vojny 7. mája 1995 bolo čestné občianstvo obce Lubina ude-lené plukovníkovi Františkovi Bímovi za zásluhy v boji proti fašizmu počas SNP na území našej obce a v podjavorinskom kraji.

Prezident SR Ivan Gašparovič mu 1. 9. 2004 pri príležitosti 12. výročia schválenia Ústavy SR udelil Rad Bieleho dvojkríža II. triedy za zásluhy v boji proti fašizmu v období 2. svetovej vojny a počas SNP.

S čestným občanom Lubiny, posledným partizánom Uhrovej skupiny, naším priateľom a s významnou osobnosťou podjavorinského kraja plk. Františkom Bímom sa lúčime so smútkom v srdci. Pranie – aby jeho meno bolo súčasťou spolubojovníkov na vrchu Roh – splníme. Česť jeho pamiatke. **Oľga Hrabovská**

Navždy sme sa rozlúčili

- **Bzince p/Javorinou – Cetuna** s 93-ročnou Annou Polákovou.
- **Gemerská Poloma** s 58-ročným Igorom Zatrochom.
- **Hnúšťa** s 82-ročnou Evou Vinceovou.
- **Myjava** s 89-ročnou Emíliou Bielčíkovou a 70-ročným Mgr. Vazilom Sadloňom.
- **Nacina Ves** s 81-ročnou Helenou Horváthovou a 64-ročným Milanom Sorokáčom.

- **Pohorelá** s 91-ročnou Annou Slízovou, 83-ročnou Angelou Maleckou a 54-ročným Miroslavom Roháčom.
- **Revúca – ZO gen. Viesta** s 91-ročným Ondrejom Šturmančinom.
- **Obľv Žilina** s 94-ročným Petrom Ukom a 91-ročným Františkom Maňasom.

Česť ich nehynúcej pamiatke!

Iba 20–30 km od cieľa

Dňa 19. januára 2017 si Slovensko po 11. krát pripomenulo tragický pád vojenskejho lietadla Antonov AN-24 s našimi vojakmi, vracajúcimi sa z mierovej misie KFOR z Kosovskej Prištiny.

Iba niekoľko desiatok kilometrov ich delilo od letiska v Košiciach... keby Antonov nenarazil do vrchu v chotári obce Hejce v Maďar-

sku. Katastrofu neprežilo 41 vojakov a jeden civil. Haváriu prežil iba kpt. Martin Farkaš.

Toho roku za nás spolu s ministrom obrany a velením armády položili pri pamätníku v obci Hejce kvety oblastný tajomník SZPB z Trebišova Milan Malý a člen oblastného predsedníctva Pavol Ferenc. Pietneho aktu sa zúčastnil aj minister obrany Maďarskej republiky.

Milan Urban, predseda Obľv SZPB Trebišov

Kniha: Partizáni v druhej svetovej vojne – SNP v kontexte európskeho hnutia odporu

Ako sprievodné podujatie k aktuálnej výstave Nech žije naša spravodlivá vec o Slovenskom národnom povstaní v Pamätníku nemeckého odporu v Berlíne sa 8. decembra 2016 uskutočnila prezentácia čerstvo vydané knihy Partizáni v druhej svetovej vojne – Slovenské národné povstanie v kontexte európskeho hnutia odporu (Partisanen im Zweiten Weltkrieg – Der Slowakische Nationalaufstand im Kontext der europäischen Widerstandsbewegungen) autorov Martina Zückerta, Jürgena Zaruského a Volkera Zimmermanna.

Kniha vyšla ako 37. zväzok série Vedeckého inštitútu pre dejiny Česka a Slovenska Collegia Carolina Mníchov „Bad Wiesseer Tagungen des Collegium Carolinum“.

Na prezentácii sa zúčastnili nemeckí autori a slovenskí historici z Historického ústavu SAV, kurátor výstavy Dr. Adam Hudek a Michal Schvare, PhD.

Podľa mzv.sk, 9. 12. 2016

Výstava Ja a Rusko v Spišskej Novej Vsi

Výstava Velvyslanectva RF Ja a Rusko už takmer rok putuje po celom Slovensku. V piatok 27. 1. 2017 zavítala aj do Spišskej Novej Vsi, kde bola slávnostne otvorená v Kultúrnom dome na sídlisku Mier. Zotrvá tu minimálne jeden mesiac.

Dátum vernisáže nebol vybraný náhodne, pretože práve v tento deň uplynulo 72 rokov od oslobodenia mesta Červenou armádou. Výstavu otvorili spoločne primátor Spišskej Novej

Vsi Ján Volný a prvý tajomník ruskej ambasády a kultúrny atašé Vladislav Kulikov. Aj toto podujatie je výsledkom dobrej spolupráce medzi mestom Spišská Nová Ves, veľvyslanectvom Ruskej federácie a klubom ARBAT pri Slovensko-ruskej spoločnosti v Spišskej Novej Vsi.

Po skončení vernisáže sme sa presunuli na mestský cintorín, kde sa pri pamätníku padlým sovietskym vojakom konalo spomienkové zhromaždenie.

Branislav Rusiňák

Medaila Za obetavú prácu pre SZPB

Krásneho životného jubilea 90 rokov sa dožil 18. januára 2017 člen ZO SZPB Trieda SNP v Banskej Bystrici Vladislav Syrúček.

Pri tejto príležitosti ho spoločne navštívili zástupcovia výboru našej základnej organizácie, predseda SZPB Pavol Sečkář, predseda OblV SZPB v B. Bystrici Ján Páček a k jubileu mu z úprinného srdca poblahoželeli.

P. Sečkář oslávencovi odovzdal medailu Za obetavú prácu pre SZPB a Pozdravný list za dlhoročnú aktivitu v SZPB.

Keďže má V. Syrúček ešte veľmi dobrú pamäť obohatením boli jeho zaujímavé, humorné aj smutnejšie spomienky na mladosť a osobné zážitky. Kyticou kvetov a drobnými darčekomí sme sa oslávencovi poďakovali za jeho dlhoročnú prácu vo zväze a popriali jemu aj jeho milej manželke Evke ešte veľa rokov prežitých v zdraví a optimálne v takej pohode ako je dnes.

Milé a emotívne stretnutie vyvolalo v očiach oslávenca až slzy dojatia.

Eva Brozmanová – predsedníčka ZO SZPB Trieda SNP v Banskej Bystrici, foto: Ružena Felciačová

Bolo nám ctou byť v jednej ZO SZPB

Dňa 25. 1. 2017 nás vo veku 90 rokov opustil priamy účastník protifašistického odboja, člen ZO SZPB č. 19 Bratislava – Petržalka Milan Košíkár. Len nedávno sme počuli jeho nabádanie, ktorým sa usiloval oslovit' celý zväz: „Dajte dôveru mladým aj vy!“

M. Košíkár to vyslovil pri odovzdávaní mu medaile Za obetavú prácu pre SZPB a počas rozhovoru pre dvojtyždenník Bojovník a Ročenku odbojárov 2017, v ktorom si spomínal, ako jemu asi 17-ročnému mládenčovi, s dôverou zverili byť spojku s partizánskou bunkou. „Pri tejto činnosti sme sa my, mladí, stretali aj s veliteľom Hornonitrianskych partizánskych jednotiek s Jozefom Trojanom. Mám mladým by bol dal všetko možné. Nedám naňho dopustiť, nech mi ktokoľvek a čokoľvek povie. On tiež vedel, čo doká-

žeme. Cez deň, po nociach...“.

Naša petržalská ZO SZPB už po dvakrát pred zjazdmi SZPB iniciovala, aby sa členmi SZPB

mohli stať aj ľudia mladší, ako 18 rokov. Zatiaľ to neprešlo, ale Milan Košíkár bol toho tiež nadšeným podporovateľom. Prečo? „Pretože viem, čo sme v tých rokoch dokázali. Mali sme nielen odhodlanie, ale aj dôveru starších. Dnes ju dajte mladým vy!“, zdôrazňoval.

Keď sa dnes spätne začítam do odpovedí Milana Košíkára, ktoré poskytol zväzovým médiám, tak jednoznačne konštatujem, že čo odpoveď, to perla a pevná protifašistická zásada.

Práve preto ich budeme v našej organizácii úprimne dodržiavať.

Pán Milan Košíkár, bolo nám ctou byť spolu v jednej základnej organizácii SZPB.

V. Mikunda

Recenzia

Nad novou knihou Táne Keleovej Vasilkovej Si ako slnko

Ked' slnko zhasne

Známa autorka vyjadruje vo svojej novej knihe nesmierny žiaľ nad nečakaným tragickým skonom jej otca Františka Keleho, ktorého familiárne nazýva ockom.

V záujme literárneho žánru mení niektoré udalosti a mená osôb, aby nikomu neublížila. Ostáva sama iba so svojim zlomeným srdcom, nesmiernym smútkom...

Kto bol vlastne jej otec? Mnoho ľudí ho osobne poznalo. V druhej polovici minulého storočia patril k špičke slovenských horolezcov. Prekonával steny tatranských štítov, ale aj v Alpách, v africkom Atlase, v juhoamerických Andách, či v Himalájach. Dnešní šesťdesiatnici si ho živo pamätajú z hodín zemepisu na gymnáziu Laca Novomeského. Pôsobil v Geografickom ústave SAV. V záverečných rokoch života, ako popredný člen Spoločnosti M. R. Štefánika, navštevoval miesta vo svete, kde Štefánik pôsobil ako známy francúzsky hviezdár pri pozorovaní zatmení slnka. Obnovoval tam pamätne tabule a zriaďoval pamätníky, ktoré oznamovali, že Štefánik je Slováč, ktorý sa okrem iného zaslúžil o vznik československého štátu a o utvorenie novej armády. Čtil si aj pamiatku protifašistických bojovníkov a pamätne miesta SNP.

Keď sa však stalo, že František Kele pred dvoma rokmi tragicky skončil vo veku 78 rokov, otvorila sa pre jeho milovanú a milujúcu dcéru Táňu hlboká priepasť. Preto je táto kniha aj príťažlivým čítaním o rodinnom vzťahu dcéry k otcovi a naopak.

Martin Kuček

Opustil nás prvý deväťdesiatnik

Štrnásteho januára tohto roku nás navždy opustil Ondrej Šturmankin, priamy účastník bojov v SNP, člen ZO SZPB generála Viesta v Revúcej. O desať dní, 24. januára by sa bol dožil 91 rokov.

Narodil sa Muránskej Dlhej Lúke, kde vychodil základnú školu. Po skončení meštianskej školy v Revúcej pokračoval v štúdiu na Vojenskom reálnom gymnáziu v Martine.

Keď po prvom roku štúdia vypuklo SNP, neváhal a spolu s bratom sa hlásil vo vojenskej posádke v Brezne. Po vyzbrojení sa ocitol v obrannom postavení na úseku Banská Bystrica, Donovaly a Staré Hory.

Po zatlačení do hôr, pri presune pri obci Baláže ich zajali príslušníci SS. Po výsluchoch bol odvečený do koncentračného tábora Gotenhafen (dnešná Gdyňa). Po piatich mesiacoch pobytu v neľudských podmienkach tábor 10. 4. 1945 oslobodila Červená armáda a on sa vracia domov.

Po oslobodení sa zamestnal v Pozem-

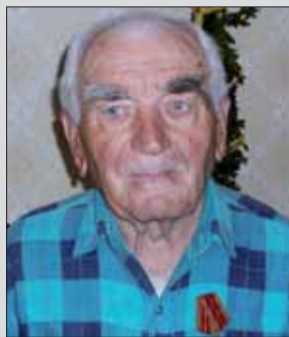
ných stavbách, ukončil priemyselnú školu a zakladá si rodinu. V októbri 1945 bol prijatý za člena vtedajšieho zväzu protifašistických bojovníkov v Revúcej. Tri volebné obdobia bol predsedom ZO SZPB v Revúcej.

Za aktívnu odbojovú činnosť získal rad vyznamenání, naposledy aj zväzovú medailu „Za vernosť“. Pri príležitosti 70. výročia ukončenia 2. sv. vojny mu bola udeľená medaila prezidenta Ruskej federácie.

Ondrej Šturmankin bol čestný, skromný, láskavý a obetavý človek. Taký zostane v našich spomienkach. Navždy sme sa s ním rozlúčili na revúckom cintoríne 19. 1. 2017. Nech odpočíva v pokoji.

Česť jeho pamiatke.

Výbor a celá členská základňa ZO SZPB gen. Viesta v Revúcej

Rozlúčka s Jánom Procom

Dňa 10. 12. 2016 opustil naše rady vo veku 90 rokov Ján Proc (nar. 14. 10. 1926) z Nacinej Vsi v okrese Michalovce.

Dňa 24. 12. 1944 sa prihlásil ako dobrovoľník do armády, narukoval do Humenného a na výcvik bol prevezený do Sniny. Po ňom bol nasadený do bojov o obec Jakubovany v smere na Liptovský Mikuláš. 13. februára 1945 bol ranený, liečený v Prešove a v poľskom Sanoku. Vojenskú službu ukončil 13. 7. 1945.

Ján Proc hovorieval o vojne so školskou mládežou, o jej neľútostnej krutosti. Inak pôsobil ako skromný človek.

Za svoje hrdinské činy bol vyznamenaný MO SR, ukrajinskými vyznamenaniami a mnoho ďalších dostal od SZPB v Michalovciach a v Nacinej Vsi.

V Jánovi Procovi strácame nielen verného člena SZPB, ale jeho rodina aj dobrého manžela, otca a deda.

Spi sladko a snívaj svoj večný sen, priateľ a náš posledný 60-ty priamy účastník 2. svetovej vojny.

Za výbor ZO SZPB Nacina Ves Emília Šenkeriková

Veterán CIA tvrdí: Adolf Hitler nafingoval svoju smrť

Podľa bývalého agenta Hitler utiekol s pomocou ponorky cez Tenerife do Južnej Ameriky. A vraj na to má aj dôkaz.

Úprimne, nie je to prvý raz, čo sa objavila informácia o tom, že miestom smrti nemeckého nacistického vodcu nebol bunker v Berlíne, ale Argentína, kde mal najznámejší nacistu dožiť v anonymite a v pokoji. Nuž, pozrime sa na to trochu bližšie.

V knihách dejepisu sa píše, že Adolf Hitler spáchal samovraždu na konci druhej svetovej vojny spolu so svojou novomanželkou Evou Braunovou po tom, ako na brány mesta zaklopala Červená armáda. Údajne sa otrávil obaja kyanidovou kapsulou, ktorú ešte predtým nechal Hitler vyskúšať na svojej milovanej sučke Blondi. Pre istotu, ak by náhodou kapsula nezabrala, mal si ešte streliť guľku do hlavy. Už tu sa mnohé teórie rozchádzajú a niektorí odborníci hovoria, že na to bol priveľký zbabelec. Miestom smrti najvyššie postaveného nacistického páru mal byť dnes už nejestvujúci bunker v centre Berlína. Ani veterán zo CIA Bob Bear najprv s touto informáciou nemal problém, nepokoj sa v jeho hlave začal rodiť až po tom, ako uvidel tajné dokumenty, ktoré boli dlho ukryté.

V nich sa píše, že Hitler utiekol tajným vchodom z berlínskeho bunkra a následne pomocou Luftwaffe opustil Nemecko a dostal sa na Tenerife (Kanárske ostrovy), odkiaľ pomocou ponorky odplával do Argentíny. Až tak nereálne to naozaj

neznie. Príbeh však potrebuje dôkazy.

Veterán zo CIA slúžil spolu so seržantom Timom Kennedym, ktorý spolupracoval na chytení Usámu bin Ládina. A ten mu povedal, že príbeh, ktorý im dala vláda bolo klamstvo. Vraj ak sa začíta do spisov FBI a pustia sa do pátrania, odhalia nové informácie. A tak sa

do toho s Bobom Baerom pustili. Cestu im uľahčilo až 700 strán odtajnených dokumentov. A jeden z nich, pravdepodobne z britskej tajnej služby, hovorí, že Hitler tajne ušiel s pomocou pilota – kapitána Petra Baumgarta. Ďalší dokument teóriu ešte posilnil. Stojí v ňom, že americká armáda telo Hitlera nenašla a tak neexistuje relevantný zdroj, že by bol mŕtv. Tím, ktorý momentálne dáva dokopy dokumentárnu reláciu Hon na Hitlera (Hunting Hitler) preto tvrdí, Hitler mohol svoju smrť poľahky nafingovať. Ako? Stačilo vraj nájsť hodnoverne vyzerajúceho dvojníka. A tu sa opäť stretávajú ďalšie informácie. Rusi, ktorí bunker obsadili a našli telo „Hitlera“ tvrdili, že sa im zdal akýsi primálny. Samotná postava vraj bola o dobrých päť centimetrov kratšia a lebka možného

dvojníka menšia ako mal mať Hitler. Tím objavil aj dôkazy o tom, že bunker nemal len štyri, ale celkovo päť východov, pričom o existencii piateho sa doteraz nikdy nehovorilo.

Bývalý vojnový vyšetrovateľ OSN John Cencich vypočul svedka, ktorý bol gréckym staviteľom. Ten mu povedal, že pre nacistov v roku 1945 postavil tajné stavby. Vraj vedel, že sú to nacisti a že jedným z nich bol Hitler. Ten si podľa jeho slov medzičasom oholil svoje typické fúzy, ale že aj napriek tomu ho spoznal. Malo to byť v máji 1945. O tom, že išlo o nacistov nepochyboval najmä preto, že videl nemecké lietadlo. Pristálo na starom poli, kde sa pestovali zemiaky a vystúpilo z neho päť ľudí. Po tom, čo prešiel dostatočný čas, sa mal Hitler ponorkou dostať do svojho cieľa v Argentíne. Tam mal pokojne nažívať až do smrti.

Veľa ľudí v priebehu desaťročí prinieslo zvláštne svedectvá a rôzne snímky, ktoré túto teóriu podporujú. V Argentíne po stopách Hitlera pátrali mnohí, ale bez jasného výsledku. Možno je to len ďalší „mýtus“ a možno nie. Je otázne, že ak by mali tieto informácie pátrači už vtedy, mohli teóriu aj potvrdiť. A istotne by ochotne pomohli aj domáci. Tí možno mali Hitlera priamo pred nosom, ale v domnienke, že spáchal samovraždu v berlínskom bunkri, im to ani nadošlo.

A. Mikundová, zdroj: mirror.co.uk

HISTORICKÝ KALENDÁR

9. február 1943 – Americké jednotky vyčistili od Japoncov ostrov Guadalcanal.

9. február 1945 – Nariadením vlády ČSR č. 7 ÚR vestník čsl., neskôr potvrdeného vyhláškou ministra vnútra č. 43/1946 bol ustanovený československý vojenský Rad Bieleho leva za víťazstvo.

9. február 1949 – Baťovany sú za zásluhy v SNP premenované na Partizánske.

10. február 1937 – V Španielsku založili prvú guľometnú rotu Jana Žižku, v ktorej bojovali Česi a Slováci.

10. február 1992 – Z Českého zväzu bojovníkov za slobodu sa ako samostatné občianske združenie oddeľuje jedna z jeho zakladajúcich organizácií – Československá obec legionárska (ČSOL), ktorá do tej doby pôsobila v rámci ČSBS. V rámci ČSBS však naďalej pôsobia príslušníci československej armády pôsobiaci v rokoch 1939–1945 v zahraničí v Združení zahraničných vojakov.

10. február 2000 – Krajská konferencia SZPB v Žiline odsúdila likvidáciu pamätníkov SNP v kraji a v celej SR.

11. február 1941 – Vylodenie nemeckých vojsk maršala Rommela v Tripolise, aby pomohol ustupujúcim Talianom a zastavil britský postup v severnej Afrike. Dňa 24. marca 1941 zaútočil Rommel v Líbyi. Rýchlym postupom odrezal austrálsku divíziu v Tobruku. Rommel sa pripravoval na rozhodujúci útok na Egypt a Suezský prielav.

11. február 1945 – Podľa dohody podpísanej na Krymskej (Jaltskej) konferencii vedúcich činiteľov mocností protifašistickej koalície „za dva až tri mesiace po kapitulácii Nemecka a skončení vojny v Európe“ mali do bojov proti Japonsku vstúpiť aj sovietske ozbrojené sily.

13. február 1942 – V ZSSR je vyhlásená všeobecná mobilizácia mužov (do 55 rokov) a žien (do 45 rokov).

13. február 1945 – Dvojdňový nálet britsko-amerického letectva na Drážďany. 700 lietadiel zvrhlo 2 690 ton bômb. Zahynulo 35 000 obyvateľov.

13. na 14. februára 1945 – Legendárny prechod Nitrianskej partizánskej brigády cez front rozvodným Hronom k Červenej armáde v priestore Orovnica – Tekovská Breznica pri Hronskom Beňadiku. Zahynulo tam 80 členov brigády a medzi nimi aj štyria bulharskí partizáni – vysokoškooláci.

14. február 1945 – Spojenci po prvýkrát bombardujú Prahu. Konkrétne Pankrác, Nusle, Vinohrady... 152 bômb zo 60 lietadiel B-17 Flyinf Fortress spôsobilo 701 mŕtvych a 1 184 zranených.

14. február 1946 – Vznik prvého zákona venovaného osobitne účastníkom boja proti fašizmu („zákon č. 34/1946 Zb.“).

15. február 1942 – Japonci obsadzujú Singapur a do zajatia berú 70 tisíc Britov. Churchill nazval pád Singapuru „najstrašnejšou porážkou britských armád, akú si história pamätá“.

16. február 1942 – Na základe rozkazu R. Heydricha sa z Terezína stáva geto pre Židov.

16. február 1945 – V Kežmarku sa koná slávnostná prehliadka 1. čs. tankovej brigády v ZSSR.

17. február 2008 – Kosovský parlament vyhlasuje nezávislosť územia od Srbska. Samostatnosť Kosova uznalo už vyše sedemdesiat štátov zo 192 krajín členov OSN.

18. február 1942 – Jednotky 1. čs. partizánskej brigády v Juhoslávii zviedli úspešný boj so silnou nemeckou hliadkou pri Jankovciach.

19. február 1942 – Prezident USA Franklin Delano Roosevelt podpísal mimoriadny výnos číslo 9066, ktorý splnomočoval ministerstvo obrany internovať zo západného pobrežia do vnútrozemia všetkých Japoncov. Internovaných ich bolo 110 tisíc, posledným bolo povolené vrátiť sa domov až v marci 1946.

19. február 1945 – Hlavný štáb partizánskeho hnutia v ČSR prechádza pri Brezne cez front a v Mýte pod Ďumbierom sa spojil s Červenou armádou.

19. február 1945 – 1. paradesantný prápor 2. čs. samostatnej paradesantnej brigády v ZSSR sa spojil s útočiacimi vojskami Červenej armády, čím brigáda fakticky prestala existovať.

19. február 1954 – Prvý tajomník ÚV KSSZ Nikita S. Chruščov venoval Ukrajine „cársky dar“ – pretlačil rozhodnutie o odovzdaní Krymskej oblasti pod jurisdikciu Ukrajinskej SSR.

19. až 20. február 1969 – V Bratislave sa po dvanástich rokoch konal ustanovujúci zjazd organizácie Slovenský zväz protifašistických bojovníkov.

20. február 1981 – V Bratislave zomrel ekonóm, pedagóg a politik Imrich Karvaš, ktorý bol v rokoch 1939 – 1944 guvernérom Slovenskej národnej banky. Zároveň aj hospodársky zabezpečoval prípravu SNP.

pomôcky: AMOUR, RIN, TORAL, AJMAK	povraz so slúčkou	hudobné dielo	existujem	autor výroku: L. Štúr	osobné zámeno	prihráš	mongolská správna jednotka	nižší ženský hlas	solemi-začná slabika	opilci	zhotovila šitím	námestie s trhom
severský cicavec				osobné zámeno				láska, po francúzsky				
otec				3. časť tajničky				niečo zvinuté				
japonský národný šport				stal sa otupeným					japonská minca			
symetrála				jeden zo zmyslov					necháva padáť prúdom			
				prikrývka, po latinsky mužské meno					vstrebávalo vlhkosť			
	pokojný človek	jedlá huba						syn				
		1. časť tajničky						určená				
zmizneš							úplne vypí				obloha	raj
							nástroj na kosenie					
rytmické pohyby podľa hudby							kadiaľ				chem. zn. neónu	
							mačkovitá šelma				časť tenisovej hry	
znova nadobudol život					rodidlá					sedacia plocha tela		
					konzumuje potravu					chem. zn. cín		
kráča												
					2. časť tajničky							
základná časť lodnej kostry					ženské meno							mužské meno

Správne vylúštenie tajničky z č. 1 znie: **Miluj pravdu, ale odpúšťaj omyly.** Knihu posielame **Jánovi Horváthovi do Zvolena.**

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: **Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szb.sk.**